

NCE

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana
i el seu entorn
Informe trimestral

Número 77
Juliol de 2013

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Economia
i Coneixement**

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn

Número 77. Juliol de 2013

ISSN: 2013-3480

© **Generalitat de Catalunya. Departament
d'Economia i Coneixement**

Aquesta obra està subjecta a una llicència Creative Commons del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Edició

Direcció General de Política i Promoció Econòmica

Rambla de Catalunya, 19-21

08007 Barcelona

<http://gencat.cat/economiaiconeixement>

Maquetació

Montserrat Romagosa Huguet

Redacció

Direcció General de Política i Promoció Econòmica,

amb la col·laboració de la Direcció General de Política

Financera, Assegurances i Tresor en els temes monetaris i financers

Data de tancament: 31 de juliol de 2013

Disseny gràfic

Enric Jardí

Índex de continguts

Els trets més destacats	4
1. L'entorn de l'economia catalana	5
2. El producte interior brut	13
3. El comerç exterior	22
4. El mercat de treball	28
5. L'evolució dels preus i dels salaris	35
5.1. L'evolució dels preus	35
5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals	41
6. El sector financer	47
6.1. Les entitats de dipòsit	47
6.2. El mercat de valors	51
7. El sector públic	57
8. Recull d'indicadors	64
Requadre: fluxos d'emigració de població de Catalunya a l'estranger	68

Els trets més destacats

- Baixen les perspectives de l'economia mundial, la Reserva Federal manté la política monetària expansiva i l'evolució de la zona euro i Espanya millora lleugerament.
- L'economia catalana deixa enrere els valors negatius. El PIB es manté estable durant el segon trimestre, però cau un 1,3 % en taxa interanual. El sector industrial augmenta un 0,5 % interanual.
- En comparació amb l'any passat, durant els cinc primers mesos del 2013 les exportacions han avançat més dèbilment (1,3 %) i les importacions han caigut amb més força (-7,1 %).
- S'atenueja la destrucció d'ocupació el segon trimestre, tot i que encara cau un 4,6 % interanual, segons l'EPA, i un 3,3 %, segons les dades d'afiliació a la Seguretat Social. La taxa d'atur baixa fins al 23,8 %.
- A Catalunya la inflació se situa en un 2,6 % el juny, però tot apunta que l'evolució dels preus es moderarà —com ja mostra a Espanya l'indicador avançat de juliol.
- Les tarifes salarials s'han incrementat un 0,66 % en els pocs convenis laborals que s'han pactat fins al juny. Els costos salarials cauen un 1,1 % el primer trimestre.
- S'aguditza la caiguda del crèdit financer, en part a causa del traspàs de crèdits a la Sareb. Es tornen a incrementar les taxes de morositat
- Després de mig any en pèrdues, l'IBEX 35 recupera beneficis el juliol i tanca els primers set mesos de l'any amb un guany del 3,3 %.
- Els comptes de la Generalitat es mantenen en pròrroga, just quan el Consell de Política Fiscal i Financera acaba de fixar el límit de dèficit de la Generalitat en l'1,58 % del PIB. Durant la primera meitat de l'any la recaptació tributària de la Generalitat cau un 0,7 % i la que fa l'Estat a Catalunya augmenta un 0,1 %.

1.

L'entorn de l'economia catalana

L'FMI empitjora les seves previsions de creixement internacional, per la desacceleració de les economies emergents i per la llarga crisi de la zona euro

Els darrers mesos l'economia internacional ha donat senyals de menys fortalesa del que s'esperava: a la zona euro la crisi s'allarga, alhora que les economies emergents registren una desacceleració, en part perquè creix menys la demanda externa i el juny va augmentar la inestabilitat financera. De fet, després d'un període de relativa calma, el juny els mercats financers han tornat a registrar greus tensions financeres a escala internacional, amb caigudes dels índexs borsaris i increments

Previsions de creixement econòmic

(% de variació interanual del PIB)

	2012	Projeccions		Diferència amb les projeccions d'abril	
		2013	2014	2013	2014
Economia mundial	3,1	3,1	3,8	-0,2	-0,2
Economies avançades	1,2	1,2	2,1	-0,1	-0,2
Estats Units	2,2	1,7	2,7	-0,2	-0,2
Japó	1,9	2,0	1,2	0,5	-0,3
Unió Europea	-0,2	-0,1	1,2	-0,1	-0,1
Regne Unit	0,3	0,9	1,5	0,3	0,0
Zona euro	-0,6	-0,6	0,9	-0,2	-0,1
Alemanya	0,9	0,3	1,3	-0,3	-0,1
França	0,0	-0,2	0,8	-0,1	0,0
Itàlia	-2,4	-1,8	0,7	-0,3	0,2
Espanya	-1,4	-1,6	0,0	0,0	-0,7
Economies emergents i en desenvolupament	4,9	5,0	5,4	-0,3	-0,3
Xina	7,8	7,8	7,7	-0,3	-0,6
Índia	3,2	5,6	6,3	-0,2	-0,1
Rússia	3,4	2,5	3,3	-0,9	-0,5
Amèrica llatina	3,0	3,0	3,4	-0,4	-0,5
Àfrica subsahariana	4,9	5,1	5,9	-0,4	-0,2
Orient Mitjà i nord d'Àfrica	4,5	3,0	3,7	-0,1	0,1

Font: *World Economic Outlook* (juliol de 2013).

dels tipus d'interès del deute sobirà: en primer lloc, es van produir tensions a la Xina quan el banc central xinès va retardar la provisió de liquiditat a alguns bancs que operen en segments poc supervisats; en segon lloc, els mercats es van agitar quan la Reserva Federal va insinuar la possibilitat que en un termini d'uns quants mesos s'iniciï un gir en la relaxació monetària dels EUA, tot i que posteriorment la Reserva ha matisat que això només tindrà lloc quan la recuperació resti plenament consolidada. Encara que les tensions han cedit, aquests episodis d'inestabilitat financera han perjudicat especialment les economies emergents, que han registrat sortides de capitals i caigudes de les seves monedes. Com a conseqüència, a principis de juliol l'FMI ha empitjorat les seves projeccions de creixement de manera generalitzada: segons aquest organisme, l'economia mundial creixerà un 3,1 % enguany i un 3,8 % el 2014, en tots dos casos dues dècimes menys que en les seves previsions anteriors, del mes d'abril.

Tot i que enguany el creixement dels EUA serà moderat (1,7 %), els indicadors més recents apunten que millorarà

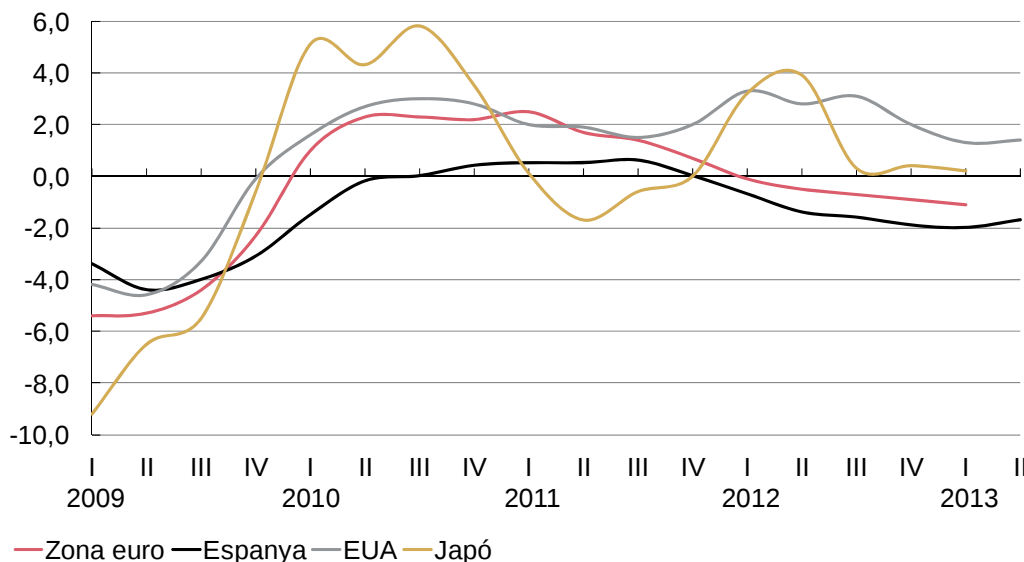
El segon trimestre del 2013 el PIB dels EUA va créixer més del que s'esperava, un 1,4 % interanual (un 1,7 % en taxa anualitzada), tot i la repercussió de l'anomenat *sequester* (les mesures automàtiques de reducció de despesa pública que van entrar en vigor el mes de març). L'FMI considera que els efectes de la forta consolidació pressupostària es continuaran notant fins al 2014, de manera que l'economia continuarà creixent però amb un ritme pausat. L'any 2013 registrarà un avanç d'un 1,7 % i s'espera que el 2014 s'accelerará fins al 2,7 %. Sembla que es consolida la recuperació del sector immobiliari, tot i que encara no està exempta de riscos, com ara el repunt recent en els tipus d'interès hipotecaris. Al mateix temps, el mercat laboral mostra signes de millora i la taxa d'atur segueix una lenta reducció (és del 7,6 % el mes de juny). També s'espera que es recuperi la inversió, gràcies al bon comportament dels beneficis empresarials.

El creixement del Japó, impulsat pel consum i la demanda externa, és més fort del que s'esperava

L'economia japonesa està superant les expectatives, gràcies a l'impuls de les exportacions netes i a la recuperació de la demanda interna. Un dels elements que ha resultat clau en la millora de la confiança és el canvi d'estratègia de la política monetària, que ha adoptat un to molt expansiu. La relaxació monetària sembla que també està donant fruits en el terreny de la deflació, ja que els preus de consum han registrat el primer creixement interanual en un any. Aquest nou escenari ha fet revisar a l'alça el creixement que havia previst l'FMI per a aquest any:

ara pronostica un avanç d'un 2 %, mentre que l'abril preveia un creixement d'un 1,5 %. No obstant això, el 2014 el creixement s'alentirà fins a un 1,2 %, atès que l'entorn global serà més feble, en particular pel que fa a les economies emergents asiàtiques, que són uns socis comercials molt rellevants per al Japó.

Creixement interanual del PIB (%)

Font: Eurostat, INE i Bureau of Economic Analysis.

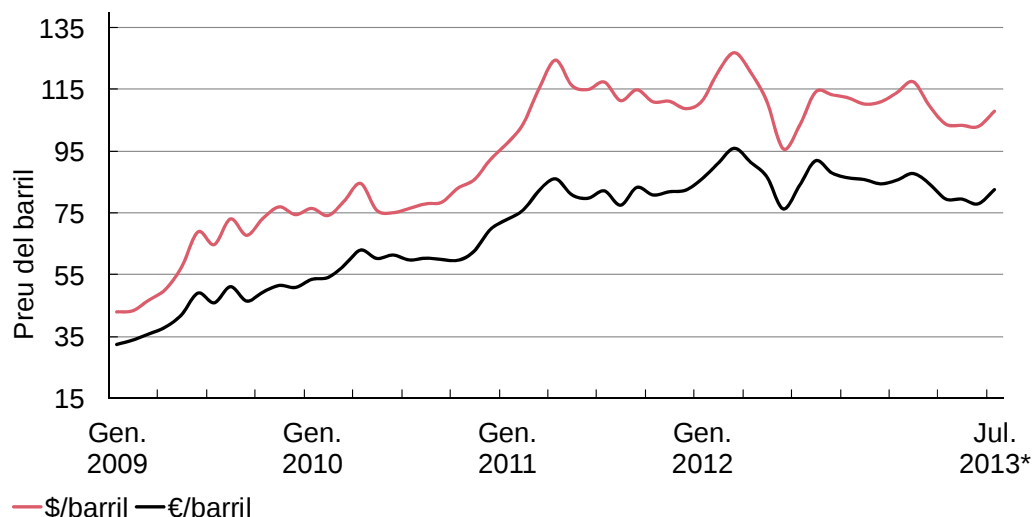
Perspectives menys optimistes per a les economies emergents

Durant els darrers mesos les economies emergents han donat mostres de menys fortalesa: la demanda externa ha empitjorat i la demanda domèstica s'ha afeblit. A més, aquesta situació ha estat força generalitzada, ja que gairebé totes les regions emergents han experimentat tensions financeres i sortides de capital. En aquest sentit, l'expectativa d'una política monetària menys expansiva als EUA pot agreujar la situació, perquè incrementa el risc que les condicions financeres empitjorin. Addicionalment, la caiguda dels preus de les matèries primeres també ha afectat negativament els països que n'exporten. Tot i que aquest panorama és menys positiu que el de fa uns quants mesos, el creixement de les economies emergents continuarà sent notable: l'FMI pronostica que avançaran un 5 % el 2013 i un 5,4 % el 2014.

L'àrea emergent més dinàmica continuarà sent la de les economies asiàtiques, que registraran creixements d'un 7 %, aproximadament. Pel que fa a Amèrica llatina, la revisió a la baixa ha estat substancial, a causa de l'empitjorament de les perspectives del Brasil (on es combinen el desequilibri exterior i fiscal, l'elevada inflació i el malestar social). L'FMI preveu que el conjunt de les economies llatinoameri-

canes creixerà un 3 % enguany (mig punt per sota de la previsió del mes d'abril) i 3,4 % el 2014. També es preveu que el creixement de l'economia russa seguirà un ritme força més lent: només creixerà un 2,5 % el 2013, a causa de la caiguda del preu de les matèries primeres, mentre que l'any vinent ho farà un 3,3 %.

Evolució del preu del barril de petroli Brent

*La darrera dada del 2013 correspon al preu mitjà de l'1 al 25 de juliol del 2013.
Font: Banc d'Espanya i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

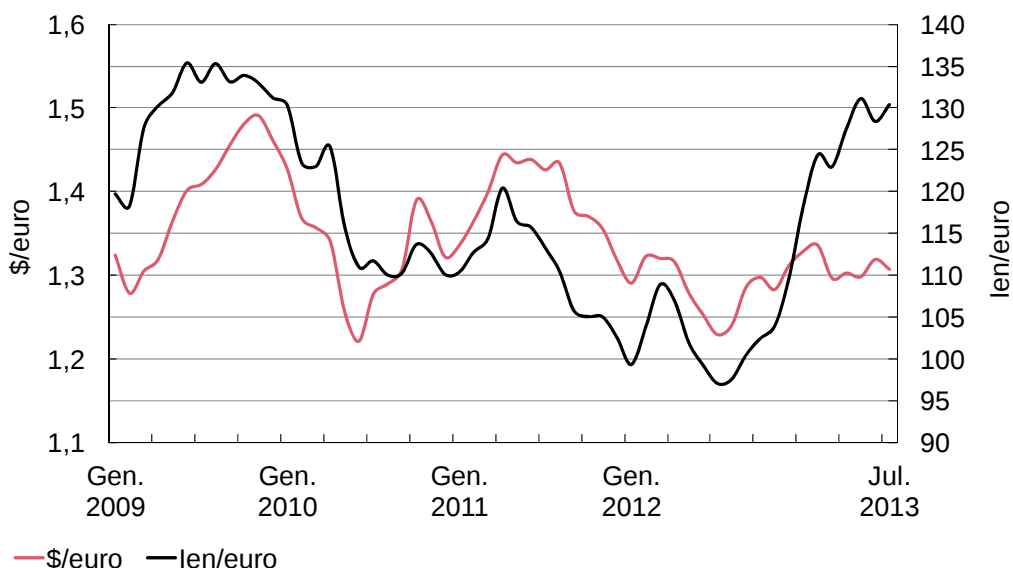
Les autoritats econòmiques xineses volen moderar el creixement del crèdit en el segment bancari poc supervisat

La principal economia emergent, la Xina, dóna mostres d'una expansió més lenta: el creixement del segon trimestre, d'un 7,5 % interanual, és dues dècimes inferior al del primer trimestre. Els indicadors recents reflecteixen menys dinamisme en la demanda interna i, sobretot, en la demanda externa, afectada per l'atonía de les economies avançades. L'FMI ha rebaixat la previsió de creixement de l'economia xinesa, tot i que continua sent elevada, atès que es pronostica que serà d'un 7,8 % enguany, i d'un 7,7 %, el 2014. L'aspecte que més preocupa és el crèdit, que podria frenar després del dilatat període d'expansió que ha registrat: en gran part el seu dinamisme s'ha basat en el creixement del segment bancari amb baixa supervisió (anomenat *shadow banking*), i ara el Banc popular de la Xina pretén restringir els fons destinats a aquest ampli mercat informal, però si aquesta política s'aplica de manera molt brusca, el crèdit pot frenar en excés. En definitiva, les autoritats han d'estar preparades per a una etapa de més inestabilitat financera i, en aquest sentit, segons l'FMI, les principals eines per reconduir la situació seran els instruments regulatoris, així com la posada en marxa de reformes estructurals que reforcin el creixement de la demanda i del consum interns.

L'economia de la zona euro, que no aconsegueix eliminar la fragmentació financera, caurà un 0,6 % enguany

La zona euro continua acusant els efectes combinats de fragmentació dels mercats financers, feble activitat econòmica i consolidació fiscal. Els canals de transmissió de la política monetària continuen sent ineficaços, i les condicions creditícies, molt més restringides als països de la perifèria que a les economies centrals. Amb tot, alguns indicadors recents conviden a pensar en un to una mica més optimista; aquest és el cas de l'índex PMI, que el mes de juliol ha experimentat el valor més alt en un any i mig. L'FMI preveu que el 2013 l'economia caurà un 0,6 %, dues dècimes més que el valor que es preveia el mes d'abril. S'espera que el 2014 el creixement del PIB tornarà a ser positiu, tot i que amb moderació (0,9 %). No obstant això, l'escenari continua sent molt fràgil, i els riscos de noves tensions financeres encara són molt grans, tal com demostren els augments de les primes de risc que es van produir el juny, després de les declaracions de la Reserva Federal.

Evolució del tipus de canvi de l'euro

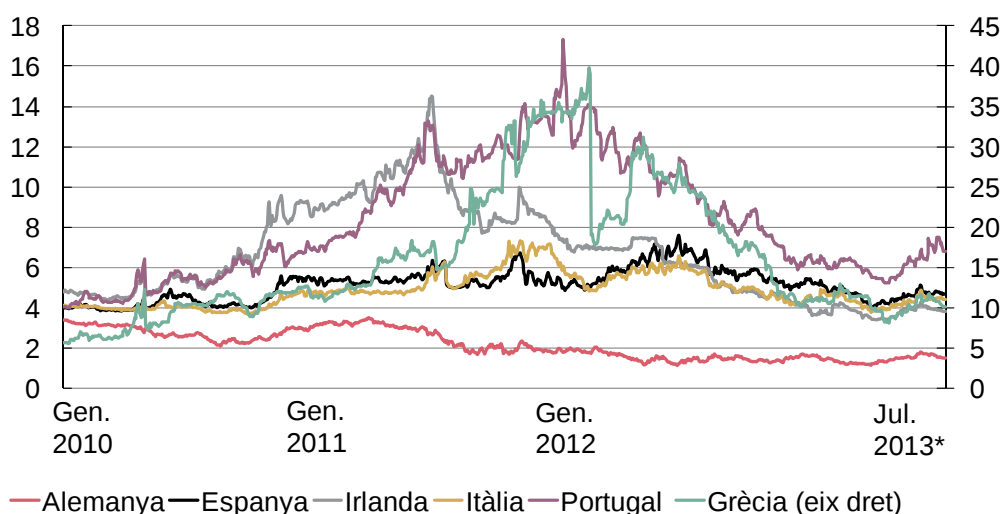
Font: BCE.

Entre els grans països de la Unió Econòmica i Monetària (UEM), segons l'FMI, el 2013 només Alemanya registrarà un creixement positiu, d'un 0,3 %. De tota manera, aquesta previsió s'ha revisat a la baixa de manera considerable i, a més, cal tenir en compte que Alemanya ha convocat eleccions legislatives per al setembre. D'altra banda, el 2013 França experimentarà una contracció del PIB d'un 0,2 %, i Itàlia, d'un 1,8%. L'FMI preveu que el 2014 tots tres estats creixeran modestament (un 1,3 % Alemanya, un 0,8 % França i un 0,7 % Itàlia).

En la cimera de juny s'ha definit el mecanisme únic de resolució, que fixa com ha de ser la intervenció d'entitats financeres

El retard de les reformes clau a escala de la UEM també ha anat clarament en contra de la sortida de la crisi. S'han fet certs progressos cap a la unió bancària, de manera que la supervisió única serà una realitat el 2014. Al mateix temps, s'ha adoptat un enfocament *bail in* en la definició de les regles d'intervenció d'entitats financeres amb problemes. Això significa que, prioritàriament, els rescats els hauran d'assumir els accionistes, els creditors i els titulars de grans dipòsits. De tota manera, no s'elimina del tot el cercle viciós entre riscos bancaris i riscos sobirans, ja que només es preveu en casos molt excepcionals la recapitalització directa d'entitats a partir del mecanisme europeu d'estabilitat. El paper del BCE també pot resultar crucial a l'hora de posar en marxa mesures que eliminin la fragmentació financera a la zona euro: el mes de maig va reduir els tipus d'interès oficials fins a un 0,5 % i després ha adoptat altres decisions rellevants, com l'ampliació del ventall d'actius que accepta com a col·lateral o el manteniment de la provisió de liquiditat a la banca. El BCE també estudia mesures per promoure el crèdit a les pimes (es planteja impulsar titulitzacions d'aquests crèdits al mercat).

Evolució del rendiment del deute públic a deu anys (%)

Nota: les dades arriben fins al 21 de juliol del 2013.

Font: Banc d'Espanya, Reuters i Bloomberg.

L'economia espanyola modera la caiguda interanual, que passa d'un 2 % el primer trimestre del 2013 a un 1,7 % interanual el segon trimestre

La dada avançada de l'INE posa de manifest que el segon trimestre del 2013 l'economia espanyola ha alentit la contracció, amb una caiguda del PIB d'un 0,1 % intertrimestral (el descens més suau des del tercer

trimestre del 2011). Al mateix temps, la reducció interanual del PIB, que també ha tocat fons, passa d'un descens d'un 2 % interanual el primer trimestre a un 1,7 % el segon. Això suggereix que probablement s'està arribant a una certa estabilització, tot i que l'escenari presenta encara riscos significatius, sobretot els relacionats amb les adverses condicions financeres, els efectes derivats de la consolidació fiscal i la incertesa del mercat laboral.

Malgrat el to menys negatiu de l'economia espanyola, l'FMI es mostra força pessimista i apunta que l'activitat caurà un 1,6 % l'any 2013 i mantindrà un creixement nul el 2014. Aquestes perspectives són força més negatives que les que el Ministeri d'Economia i Competitivitat ha publicat a finals de juny, ja que xifra que el 2013 el descens serà un 1,3 %, mentre que preveu que el 2014 creixerà un 0,5 %.

Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola

(% de variació anual, excepte si s'indica el contrari)

	Projeccions		
	2012	2013	2014
PIB (% de variació real)	-1,4	-1,3	0,5
Demanda interna ¹	-3,9	-3,6	-0,6
Despesa en consum final privat ²	-2,1	-2,5	0,0
Despesa en consum de les adm. públiques	-3,7	-4,4	-2,9
Formació bruta de capital fix	-8,7	-6,7	-0,2
Demanda externa ¹	2,5	2,3	1,2
Exportació de béns i serveis	3,1	3,8	5,8
Importació de béns i serveis	-5,0	-3,6	2,7
Ocupació laboral ³	-4,4	-3,4	-0,4
Taxa d'atur (% de la població activa)	25,0	27,1	26,7
Capacitat (+) o necessitat (-) de finançament amb la resta del món	-0,2	2,0	2,9
Deflactor del PIB	0,1	1,4	1,4

¹ Contribució al creixement del PIB.

² Llars i institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

³ Ocupació equivalent a temps complet.

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat (28 de juny del 2013).

Les previsions del Ministeri assenyalen que la demanda interna es continuarà ajustant a la baixa, llastada per l'elevat atur i la restricció de crèdit, si bé de cara al 2014 la contracció es moderarà notablement. Enguany la demanda externa mantindrà el bon comportament i l'aportació positiva a la variació del PIB: les dades més recents confirmen el dinamisme de les exportacions, que s'estan reorientant més cap als mercats emergents. El descens més suau en l'activitat econòmica també es traduirà en una caiguda més moderada de

l'ocupació: les dades de l'Enquesta de població activa (EPA) del segon trimestre ja apunten cap a aquesta direcció. Tanmateix, la taxa d'atur continuarà registrant valors rècord el 2013, i el 2014 descendirà exclusivament com a conseqüència del retrocés de la població activa. Per acabar, la relaxació dels objectius de dèficit públic acordats per les autoritats europees també ha de contribuir a la sortida de la recessió: cal recordar que l'any 2013 el dèficit públic d'Espanya s'haurà de reduir fins a un 6,5 % del PIB.

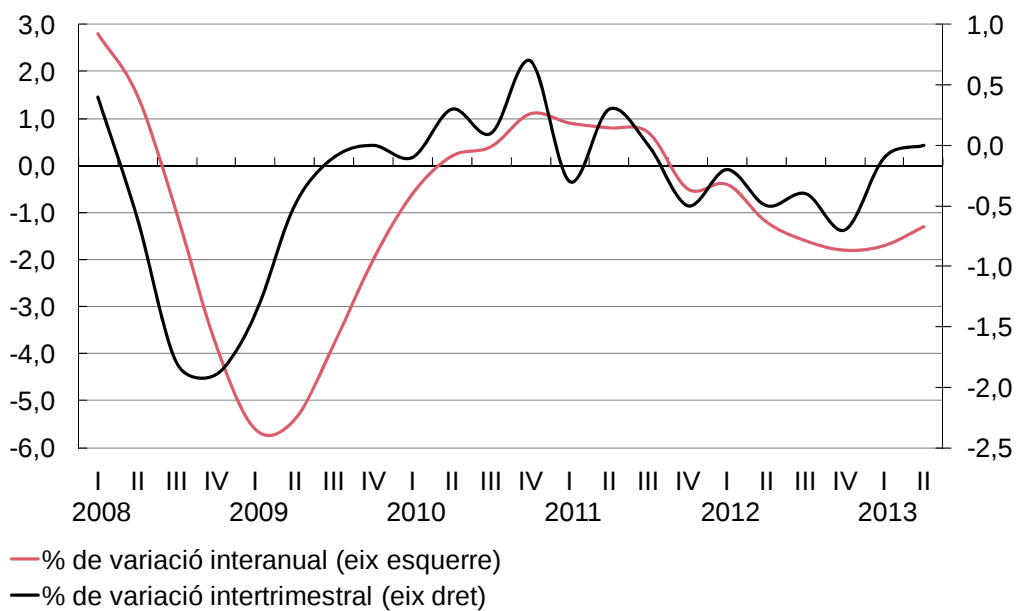
2.

El producte interior brut

El PIB es manté estable durant el segon trimestre

El segon trimestre del 2013 l'economia catalana ha deixat enrere els resultats negatius i s'ha mantingut estable, amb una variació intertrimestral nul·la. Tot i que en comparació amb el trimestre anterior la correcció d'aquest trimestre és moderada, es constata que continua la tendència de redreçament de l'economia (la variació intertrimestral del quart trimestre del 2012 va ser -0,7 %; la del primer del 2013, -0,1 %, i la del segon, 0 %). Els resultats intertrimestrals del segon trimestre provenen de l'avanç de dades que elaboren conjuntament l'Idescat i el Departament d'Economia i Coneixement; aquest avanç xifra, al mateix temps, la variació interanual del segon trimestre en -1,3 %.

Evolució del PIB a Catalunya

Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

La recuperació de l'economia continua dependent del sector exterior i es planteja amb moltes incerteses

El fet que els resultats recents de l'economia catalana siguin més positius es deu a factors interns i externs, però són aquests darrers els més significatius, ja que és el pilar exterior el que sosté la demanda.

Evolució del producte interior brut a Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	2012					2013	
	Mitjana anual	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre ¹	2n trimestre ²
Agricultura	-8,0	-5,4	-8,4	-9,4	-8,5	-3,4	0,4
Indústria	-1,1	-0,5	-0,9	-2,2	-0,6	-0,3	0,5
Construcció	-7,5	-6,5	-7,4	-8,1	-8,0	-6,4	-5,1
Serveis	-0,5	0,6	-0,4	-0,7	-1,4	-1,6	-1,4
PIB pm	-1,3	-0,4	-1,2	-1,6	-1,8	-1,7	-1,3

¹ Dades del primer trimestre del 2013 revisades el 31 de juliol del 2013.

² Dades d'avanç.

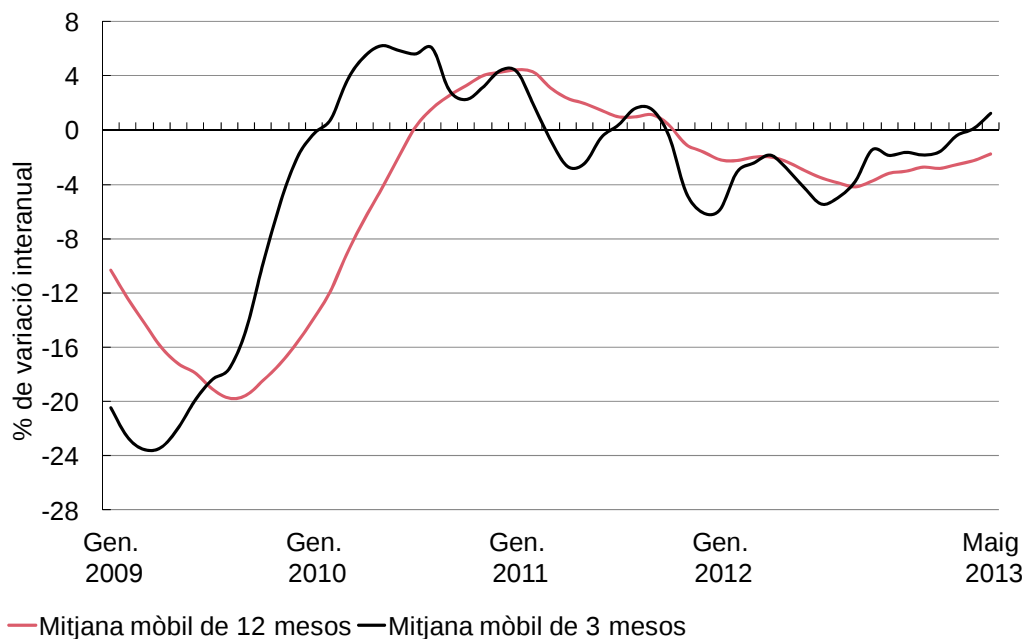
Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

Així i tot, cal dir que, en general, la dinàmica de les exportacions de Catalunya a l'estranger ha perdut la força de l'any passat. L'entorn europeu ha continuat millorant els darrers mesos, com confirmen els indicadors de confiança, tant de negoci com de consum, del mes de juliol. Tanmateix, l'FMI acaba de revisar a la baixa les previsions per als anys 2013 i del 2014 corresponents al conjunt de la zona euro, així com les expectatives de l'economia mundial, i singularment, la dels països emergents, la qual cosa dibuixa un panorama internacional més dèbil. En l'àmbit interior, la lleugera moderació de la davallada de la demanda interna ha ajudat a frenar la caiguda de l'activitat, però la capacitat de reacció de la demanda interna a curt termini es presenta molt escassa si es té en compte el grau d'endeutament de l'economia, l'elevat volum de l'atur i la manca de crèdit; tot això s'afegeix a l'esforç que han de fer les administracions públiques per controlar el dèficit públic. Atesa aquesta situació, el creixement econòmic ha de continuar confiant prioritàriament en la demanda externa. Però també en aquest front les expectatives de creixement han de ser molt prudents, ja que, com s'ha comentat més amunt, les previsions mundials s'han desaccelerat i el risc de desestabilització de la zona euro no s'ha esvaït del tot, malgrat els avanços recents cap a la unió bancària.

El valor afegit brut del sector industrial ha augmentat un 0,5 % interanual

La millora que ha experimentat l'economia catalana el segon trimestre s'ha manifestat especialment en la indústria, sector en què l'evolució de les exportacions de béns i la contenció de la caiguda de la demanda interna han incentivat l'activitat; en termes interanuals, el sector industrial ha augmentat un 0,5 % el valor afegit brut durant el segon trimestre.

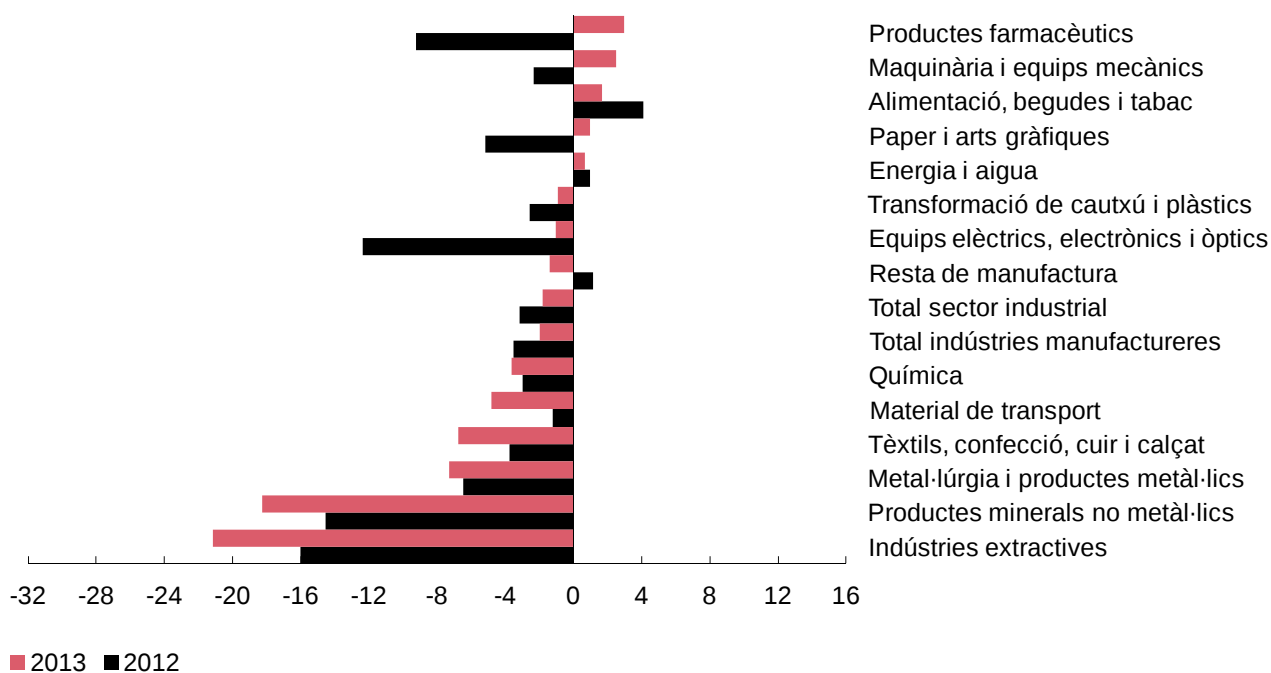
Evolució de l'índex de producció industrial

Dades amb els efectes de calendari corregits.
Font: Idescat.

Evolució de la producció industrial

Mitjana mòbil de 12 mesos fins al maig (% de variació interanual)

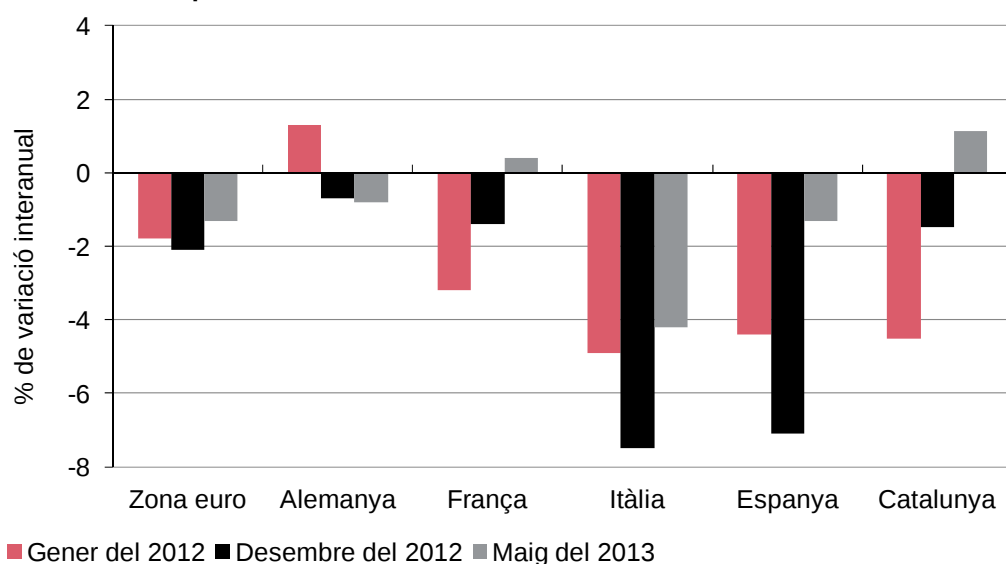
Font: Idescat i INE.

Els darrers mesos les taxes de variació de la producció industrial han recuperat els valors de signe positiu que es van interrompre la segona meitat de l'any 2011. Això no obstant, aquesta millora no és homogènia. Només algunes produccions s'han beneficiat clarament d'aquesta tendència a l'alça, com és el cas de les branques de productes

farmacèutics, de maquinària i equips mecànics, d'alimentació, begudes i tabac, de paper i arts gràfiques, i d'energia i aigua, que han augmentat la producció mitjana dels dotze darrers mesos. Altres branques, com ara material de transport i transformats de cautxú i plàstics, s'han incorporat més recentment a aquesta dinàmica a l'alça, que encara no es reflecteix en les dades anuals.

La millora de competitivitat internacional de l'economia catalana, derivada especialment de la reducció dels costos laborals unitaris, ha incentivat el mercat exterior i la producció industrial, la qual cosa es fa evident quan es compara l'evolució industrial de Catalunya amb la del nostre entorn europeu. De fet, les dades més recents, de maig del 2013, mostren que la producció industrial es comporta força millor a Catalunya que al conjunt de la zona euro i dels països europeus més potents.

Evolució de la producció industrial a la zona euro

Dades amb els efectes de calendari corregits.

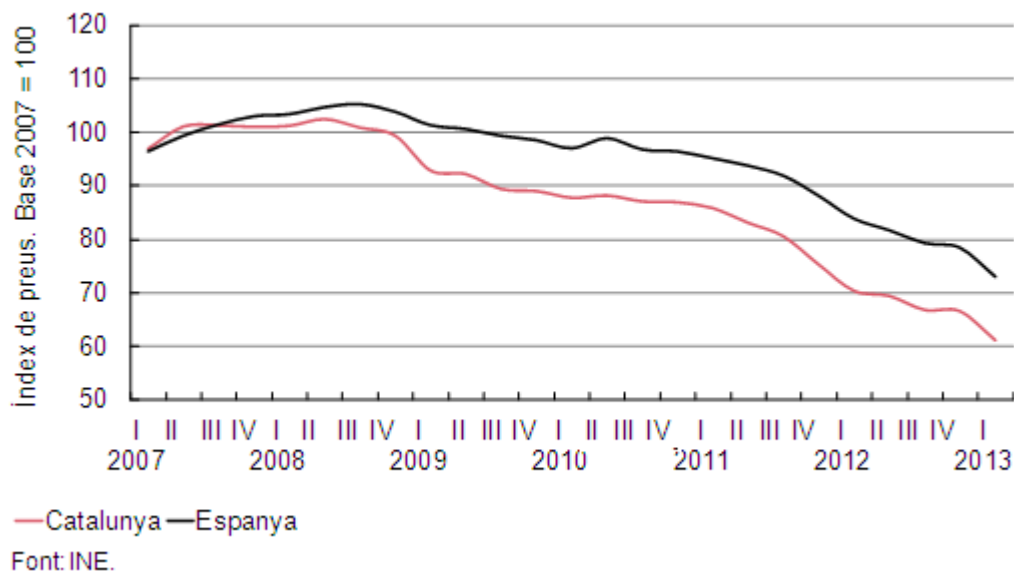
Font: Idescat, INE i Eurostat.

Tot i que la construcció modera la disminució, cau un 5,1 % interanual el segon trimestre

En el sector de la construcció continua la pèrdua d'activitat iniciada el 2008. No obstant això, enguany la caiguda s'ha moderat, de manera que la taxa interanual del segon trimestre s'ha situat en -5,1 %. Encara que el preu de l'habitatge acumula una rebaixa del 40 % des de principis del 2008, la construcció residencial (ja pràcticament en mínims) continua disminuint, com a conseqüència del gran nombre d'habitatges que hi ha per vendre. En aquest sentit, les dades més recents aporten unes expectatives més positives, ja que s'ha desaccelerat el retrocés de la compravenda d'habitatges nous (a

Espanya ha augmentat), la qual cosa pot ser un indicati que canvia la tendència de forta contracció dels darrers anys. Pel que fa al subsector d'enginyeria civil, el retrocés de la inversió pública continua mantenint la producció a la baixa, per bé que els darrers mesos la licitació pública ha deixat de caure a Catalunya, gràcies a les obres licitades per l'Administració central i les administracions locals, que ajudaran el sector.

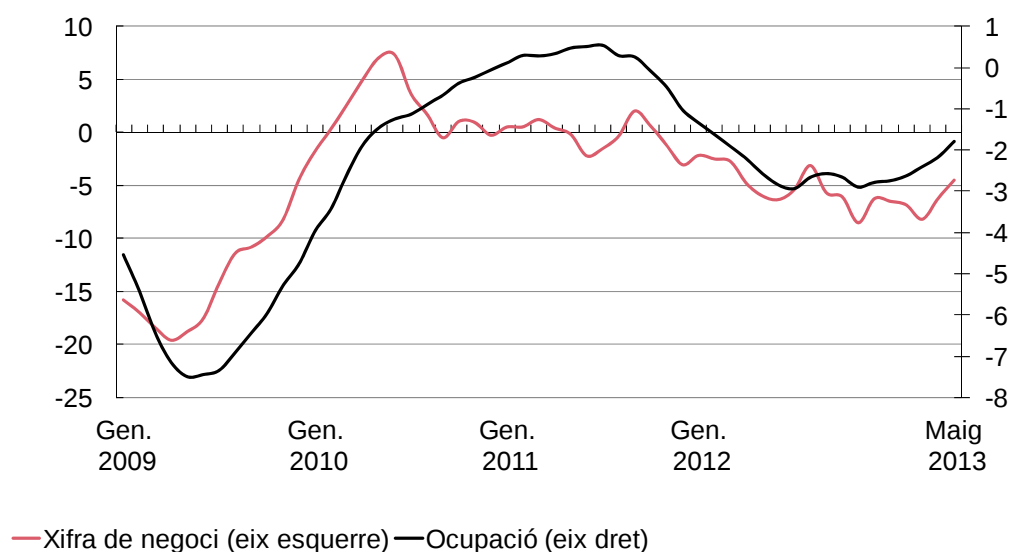
Preus de l'habitatge nou

Es modera el retrocés dels serveis de mercat i dels de no-mercat

L'evolució del valor afegit brut del sector de serveis continua registrant valors negatius (-1,4 % interanual el segon trimestre); d'una banda, a

Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis (variació interanual de la mitjana mòbil de tres mesos)

causa de la forta caiguda de la despesa en consum de les llars i, de l'altra, perquè la consolidació fiscal continua fent retrocedir la despesa en consum de les administracions públiques. No obstant això, els indicadors de les activitats de mercat d'aquest sector (com ara la xifra de negocis) mostren que se n'ha alentit el retrocés, en especial en el comerç (tot i que manté taxes negatives). D'altra banda, els indicadors de clima empresarial avalen la millora del comportament del sector. També s'ha moderat la disminució en els serveis de no-mercat, segons es dedueix de les dades d'afiliació a la Seguretat Social.

El sector turístic manté el dinamisme gràcies a l'afluència de turisme estranger

Cal fer una referència específica a les activitats turístiques, que, com en el cas de les exportacions de béns, estan pal·liant la forta debilitat de la demanda interna. Durant els sis primers mesos de l'any l'arribada de turistes estrangers ha augmentat un 5,7 %, i la seva despesa turística, un 10,3 %. Han continuat disminuint, en canvi, el turisme domèstic i el procedent de la resta de l'Estat, que han reduït força el nombre de pernoctacions hoteleres (un 10,6 % els sis primers mesos de l'any).

Indicadors del sector turístic (% de variació interanual)

(Gener-juny del 2013)

	Catalunya	Espanya
Turisme estranger		
Nombre de turistes	5,7	4,2
Despesa turística total	10,3	6,6
Pernoctacions hoteleres		
Turisme total	0,3	-0,3
Turisme estatal	-10,6	-6,6
Turisme estranger	5,6	3,4

Font: IET i INE.

El sector agrari preveu que enguany augmentarà la producció

El segon trimestre el valor afegit brut del sector agrari presenta un augment del 0,4 %, com a resultat de la trimestralització de les produccions anuals previstes pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural. Segons aquestes previsions, la producció augmentarà gràcies a l'increment de la producció de fruita fresca i de cereals, i a l'estabilització de la producció porquina.

Els indicadors apunten que el segon trimestre s'ha moderat la caiguda de la demanda interna

Des del punt de vista de la demanda, les dades del primer trimestre d'enguany corresponents a la comptabilitat trimestral de l'Idescat mostren una forta contracció de la demanda interna de l'economia catalana, que experimenta caigudes interanuals només superades l'any 2009. Els indicadors parcials disponibles indiquen que el segon trimestre del 2013 el retrocés de la demanda interna s'ha moderat lleugerament. No obstant això, la contracció del consum de les llars continua sent el factor més decisiu (va caure un 4,3 % interanual el primer trimestre). La pujada dels tipus d'IVA va comportar una forta reducció del consum el quart trimestre de l'any passat, que s'ha fet extensiva al primer trimestre d'enguany. Els indicadors disponibles apunten que el segon trimestre s'ha moderat la caiguda interanual del consum, tot i que d'una manera molt feble, atès que, malgrat que la dinàmica de l'ocupació ha millorat lleugerament, les rendes de les famílies han continuat caient i les taxes d'estalvi cada vegada tenen menys marge a la baixa per alliberar recursos per al consum. En tot cas, la caiguda de les vendes al detall ha estat menys intensa durant el segon trimestre, mentre que les matriculacions de vehicles de turisme han augmentat, gràcies a l'impuls del programa d'incentius al vehicle eficient (PIVE-2), recentment prorrogat (PIVE-3).

Evolució del PIB a Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	2012					2013
	Mitjana					
	anual	1r trimestre	2n trimestre	3r trimestre	4t trimestre	1r trimestre
PIB pm	-1,3	-0,4	-1,2	-1,6	-1,8	-1,7
Demanda interna	-3,3	-2,9	-3,6	-2,9	-3,7	-4,8
Despesa en consum de les llars	-2,4	-1,9	-2,8	-1,8	-3,1	-4,3
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	-2,5	-2,8	-2,2	-2,2	-2,7	-3,5
Formació bruta de capital ²	-6,5	-5,7	-7,0	-6,7	-6,5	-7,4
Béns d'equipament i altres	-0,8	-2,6	-2,0	1,5	-0,2	-3,5
Construcció	-11,0	-9,6	-11,2	-12,6	-10,8	-10,4
Saldo exterior ^{3, 4}	1,8	2,3	2,2	1,1	1,7	2,7
Saldo amb l'estranger ⁴	3,8	4,2	4,6	2,6	3,6	3,5
Exportacions de béns i serveis	4,1	5,1	3,9	2,2	5,3	2,0
Importacions de béns i serveis	-7,1	-7,4	-10,0	-5,5	-5,4	-8,6

¹Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

²Inclou la variació d'existències.

³Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

⁴Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

La despesa en consum de les administracions públiques va empitjorar els registres durant el primer trimestre del 2013, ja que va disminuir un 3,5 %. Els resultats del segon trimestre no estaran disponibles fins que l'Idescat elabori les seves estimacions de la comptabilitat trimestral. Es pot avançar, però, que les dades d'evolució de l'afiliació a la Seguretat Social apunten que s'ha moderat la caiguda de l'ocupació pública; també les dades de l'execució pressupostària de la Generalitat mostren una desacceleració de la caiguda de la despesa en consum públic.

Indicadors de demanda (% de variació interanual)

	Comerç al detall	Matriculació		Crèdit al sector privat*
		Turismes	Vehicles de càrrega	
2011				
1r trimestre	-5,8	-29,0	1,9	-1,6
2n trimestre	-5,5	-33,8	-12,0	-4,0
3r trimestre	-4,5	1,8	-4,1	-5,1
4t trimestre	-7,0	-8,1	-22,3	-4,5
2012				
1r trimestre	-2,5	-3,9	-11,7	-3,2
2n trimestre	-5,4	-7,4	-17,4	-3,6
3r trimestre	-6,4	-13,7	-22,1	-3,1
4t trimestre	-6,6	-16,3	-18,2	-8,5
2013				
1r trimestre	-10,6	-10,2	-21,2	-10,7
2n trimestre	-5,6	8,7	-0,2	-

*Concedit per les entitats de dipòsit.

Font: INE, Banc d'Espanya i Direcció General de Trànsit.

Es preveu que el 2013 la inversió industrial serà positiva

El primer trimestre del 2013 la formació bruta de capital va registrar una caiguda del 7,4 %, especialment a causa de la inversió en construcció (-10,4 %); així mateix, la inversió en béns d'equipament i altres va retrocedir un 3,5 %. Pel que fa a la inversió en béns d'equipament, la informació del segon trimestre és molt reduïda i contraposada: l'evolució de les importacions de béns d'equipament continua en valors negatius, mentre que les dades de producció milloren notablement. D'altra banda, segons l'enquesta d'inversió industrial de primavera, durant el 2013 la inversió industrial es recuperarà, de la mà de les empreses més grans, mentre que les pimes continuaran disminuint la inversió. Aquesta evolució dispar probablement l'expliquen l'obertura a l'exterior i la facilitat de

finançament de les grans empreses. Pel que fa a la inversió en construcció, cal esperar que els resultats del segon trimestre mantinguin una tendència similar a la del primer trimestre de l'any, a causa de l'enfonsament del mercat residencial i la caiguda de la inversió pública. Només la millora relativa de la licitació oficial durant els darrers mesos suavitza aquest panorama.

La demana exterior continua donant suport a l'activitat

Com els darrers cinc anys, la demanda exterior continua donant suport a l'economia. El primer trimestre d'enguany l'aportació positiva d'aquests intercanvis comercials va ser de les més elevades d'aquests anys, gràcies a l'evolució positiva de les exportacions de béns i serveis, però essencialment a causa de la forta reducció de les importacions. Durant els mesos d'abril i maig del 2013 han crescut les exportacions de béns, però les importacions han disminuït menys. No es pot completar la informació del trimestre fins que les dades del mes de juny siguin disponibles, però el bon comportament de la producció industrial fa pensar que es pot haver incrementat el ritme de creixement de les exportacions.

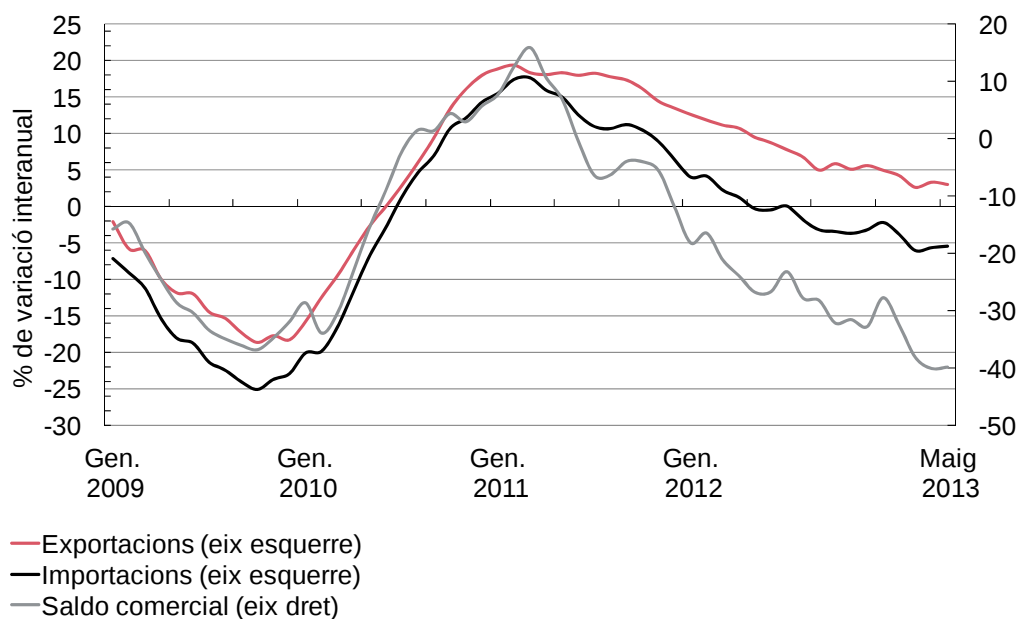
3.

El comerç exterior

Els cinc primers mesos de l'any les exportacions han augmentat un 1,3 %, per bé que les dades d'abril i maig són més positives

Les exportacions, que no segueixen el ritme que s'esperava, continuen evolucionant molt pausadament. Els dos primers mesos del 2013 van créixer molt dèbilment, el març van caure amb intensitat, l'abril es van recuperar amb força, i el maig han tornat a evolucionar amb un ritme lent (2,6 %), encara que una mica millor que el que van mantenir en el conjunt dels mesos anteriors. Si es consideren les exportacions acumulades durant els cinc primers mesos de l'any, la variació és de l'1,3 %. Aquests resultats són inferiors als obtinguts l'any passat, cosa que no s'adiu amb l'evolució de la producció industrial, que enguany creix més. Això pot indicar que la demanda interna o la demanda de la resta de l'Estat estan captant aquest creixement industrial, però no es pot descartar que hi hagi un desfasament que faci emergir una recuperació de les exportacions al llarg dels mesos vinents.

Evolució del comerç de béns amb l'estranger
(mitjana mòbil de 12 mesos)

Dades en valors corrents.

Font: Idescat i Agència Tributària (AEAT).

Les importacions cauen un 7,1 %, però la caiguda es modera els darrers mesos

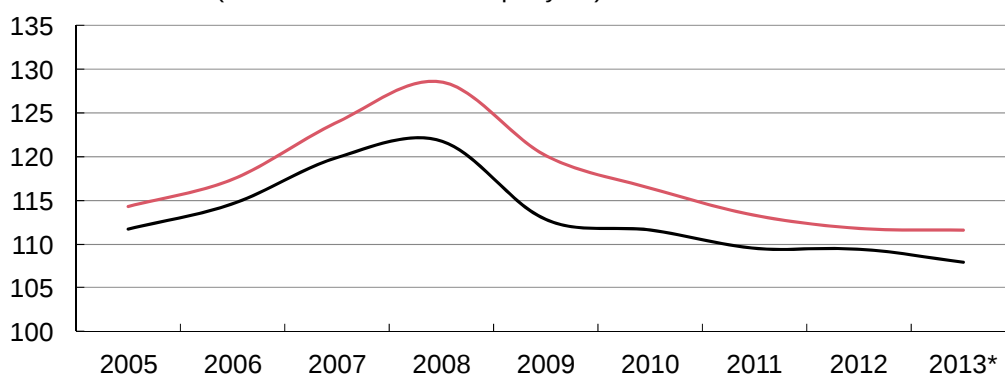
En els cinc primers mesos del 2013 les importacions han acumulat una disminució del 7,1 %. Aquesta caiguda —que ha estat especialment intensa durant els mesos de febrer i març, però després s'ha moderat força— ha contribuït a la correcció del dèficit comercial, que s'ha reduït un 42,7 % els cinc primers mesos de l'any.

L'evolució comentada fins ara reflecteix la dinàmica dels fluxos comercials en valors corrents. Ara bé, si es considera la variació de preus de les importacions (-4,6 % a escala estatal), la variació real de les importacions se situa prop del 2,5 %, sota la hipòtesi que l'evolució dels preus de les importacions de Catalunya és la mateixa que la del conjunt de l'Estat. En el cas de les exportacions, els preus també s'han reduït (-0,4 % a escala estatal); així, si es fa la mateixa consideració que en el cas de les importacions, l'evolució real de les exportacions se situa en un 1,7 %.

La competitivitat exterior millora, però l'apreciació de l'euro la frena

La competitivitat exterior mesurada en termes de costos laborals unitaris (amb dades a escala estatal) ha continuat millorant durant els primers mesos del 2013, en especial amb relació a la zona euro. L'evolució en el conjunt de països desenvolupats l'ha frenat l'apreciació de l'euro respecte al dòlar i al ien.

Índex de competitivitat segons costos laborals unitaris en manufactura (dades de l'economia espanyola)

— Envers els països desenvolupats — Envers la zona euro

L'increment de l'índex indica una pèrdua de competitivitat.

Índex 1999 = 100.

* Dades fins al març.

Font: Banc d'Espanya.

Les exportacions intracomunitàries disminueixen, sobretot les de la zona euro

Malgrat que els guanys de competitivitat s'han concentrat a la zona euro, la debilitat de l'economia europea ha fet retrocedir les exportacions intracomunitàries en un 0,9 %; a la zona euro el retrocés ha arribat al 2,2 %. Per països, destaca la nova caiguda de vendes a França (del 6 %), que se suma a la reducció (del 6,6 %) que van experimentar les exportacions a aquest mercat el 2012. El fet que França sigui el principal client de l'economia catalana agreuja aquestes dades. Si es comparen les dades d'enguany amb les de l'any passat, les vendes a Alemanya s'han mantingut estables, les exportacions a Itàlia i Portugal han avançat dèbilment i les vendes al Regne Unit han augmentat un 8,5 %. Les exportacions a l'Europa no comunitària, que els darrers anys havien crescut molt, enguany s'han reduït un 7,5 %: se n'han registrat caigudes generalitzades, amb l'excepció de les vendes a Turquia. Els resultats són més positius en la resta de mercats: a Amèrica del Nord les exportacions augmenten un 6,6 %, i a Amèrica Central i Amèrica del Sud l'augment és del 15,8%, amb l'Argentina i el Brasil al capdavant. Les exportacions a la Xina també són molt expansives (25,5 %), a diferència de les destinades al Japó (2,3 %), on l'apreciació de l'euro ha frenat la demanda.

Exportacions de béns per àrees i països

(% de variació internual)

	2012	Gener-maig del 2013
Unió Europea	0,2	-0,9
França	-6,6	-6,0
Alemanya	21,3	0,1
Itàlia	-5,2	0,8
Portugal	-10,5	1,8
Regne Unit	8,6	8,5
Resta d'Europa	15,6	-7,5
Suïssa	21,3	-19,4
Amèrica del Nord	6,8	6,6
EUA	7,2	5,7
Amèrica Central i Amèrica del Sud	20,6	15,8
Xina	29,2	25,5
Japó	29,1	2,3
Total	5,7	1,3

Font: Idescat i AEAT.

Les exportacions més dinàmiques són les de manufactures de consum, productes energètics i productes químics

Per sectors, les exportacions que presenten una evolució més positiva durant els cinc primers mesos de l'any són les de manufactures de consum (8,6 %), productes energètics (8,2 %), productes químics (6,6 %) i alimentació (6,3 %). Per contra, els productes que redueixen més significativament el volum d'exportació són els béns de consum durador (-22,1 %), el conjunt de productes no classificats (-35,7 %) i les semimanufactures no químiques (-5,8 %).

Exportacions per sectors econòmics

(Gener-maig del 2013)

	% de variació interanual	Contribució a la variació total
Alimentació	6,3	0,7
Productes energètics	8,2	0,2
Matèries primeres	1,3	0,0
Semimanufactures no químiques	-5,8	-0,5
Productes químics	6,6	1,7
Béns d'equipament	0,0	0,0
Automoció	0,3	0,0
Béns de consum durador	-22,1	-0,4
Manufactures de consum	8,6	1,0
Altres	-35,7	-1,5
Total	1,3	1,3

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Es frenen les exportacions d'automoció

El canvi significatiu que ha experimentat l'evolució d'alguns dels principals productes que exporta Catalunya està condicionant els resultats de l'exportació d'enguany. En primer lloc, en el sector d'automoció, les exportacions de cotxes de turisme estan evolucionant molt més pausadament el 2013 (3,3 %) que l'any 2012 (18 %). En aquest mateix sector, components i accessoris de vehicles també s'està comportant pitjor el 2013 (-8 %) que el 2012 (-4,2 %). El mateix passa en el cas dels vehicles automòbils de transport de mercaderies, ja que les exportacions van disminuir un 18,2 % el 2012 i ara ho fan amb un ritme del -43 %. També s'han reduït altres partides importants de l'exportació catalana que l'any passat van créixer; aquest és el cas, per exemple, de l'exportació de carn de porc, que el 2012 va créixer un 15,1 % i ara presenta una contracció del -2,2 %. S'observa una situació similar en les vendes de perfums i aigües de tocador. En canvi, han millorat els resultats d'exportació de les partides d'olis de petroli

(-12,6 % el 2012 i 13,6 % el 2013) i de fils i cables (-0,4 % el 2012 i 4 % el 2013). L'única partida important que manté una dinàmica similar els anys 2012 i 2013 és medicaments (12,1 % el 2012 i 12,6 % el 2013).

Evolució de les principals exportacions

(% de variació interanual)

Partida aranzelària	2012	Gener-maig del 2013
87.03 Cotxes de turisme	18,0	3,3
30.04 Medicaments	12,1	12,6
87.08 Components i accessoris de vehicles	-4,2	-8,0
02.03 Carn de porc	15,1	-2,2
27.10 Olis de petroli	-12,6	13,6
85.44 Fils i cables	-0,4	4,0
87.04 Vehicles automòbils de transport de mercaderies	-18,2	-43,0
33.03 Perfums i aigües de tocador	5,5	-5,3

Font: Idescat i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Augmenten les importacions d'automoció i cauen amb intensitat les de béns d'equipament

En el capítol d'importacions el sector que creix més és el d'automoció (9,8 %). També creixen, tot i que amb menys força, les importacions de productes químics (2,8 %) i d'alimentació (1,8 %). Però la resta de compres a l'exterior cauen, sobretot les de productes energètics (-22,4 %), en part per la disminució de la cotització del petroli. Altres partides que durant el 2013 s'han reduït força són el grup d'altres (-73,6 %), béns d'equipament (-21,5 %), matèries primeres (-10,4 %),

Importacions per sectors econòmics

(Gener-maig del 2013)

	% de variació interanual	Contribució a la variació total
Alimentació	1,8	0,2
Productes energètics	-22,4	-3,5
Matèries primeres	-10,4	-0,2
Semimanufactures no químiques	-4,5	-0,3
Productes químics	2,8	0,6
Béns d'equipament	-21,5	-4,0
Automoció	9,8	1,0
Béns de consum durador	-6,3	-0,2
Manufactures de consum	-2,4	-0,3
Altres	-73,6	-0,5
Total	-7,1	-7,1

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

béns de consum durador (-6,3 %) i manufactures de consum (-2,4 %). En termes absoluts, però, la reducció més significativa es concentra en les importacions de béns d'equipament i de productes energètics.

Si es comparen els resultats estatals amb els de Catalunya, les importacions cauen menys i les exportacions creixen més

Si es compara el comportament del comerç exterior del conjunt estatal amb el de Catalunya, es posa de manifest que la contracció de les importacions és més intensa a Catalunya (-7,1 %) que a Espanya (-3,2 %) i que els resultats de les exportacions de Catalunya són inferiors: a Catalunya augmenten un 1,3 %, mentre que a Espanya ho fan un 7,4 %. Des del punt de vista de les exportacions, la principal diferència entre Catalunya i Espanya fa referència a la dinàmica dels béns d'equipament, que està estancada a Catalunya i és força expansiva a Espanya (s'incrementa un 18,1 %). L'augment de les exportacions estatals de béns d'equipament es focalitza en la maquinària industrial (creix un 25,8 %) i el material de transport (36,3 %); d'aquest darrer grup, en destaca el creixement de les exportacions d'aeronaus (90,3 %). Un altre sector que concentra algunes de les principals diferències és el d'automoció (0,3 % a Catalunya i 5,7 % a Espanya). En el cas de les importacions, les principals diferències es focalitzen en les dinàmiques més negatives que es registren a Catalunya en el cas dels productes energètics i dels béns d'equipament.

Comerç exterior a Catalunya i a Espanya

(Gener-maig del 2013)

	Exportacions		Importacions	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Alimentació	6,3	6,3	1,8	2,6
Productes energètics	8,2	6,8	-22,4	-5,3
Matèries primeres	1,3	8,3	-10,4	-0,5
Semimanufactures no químiques	-5,8	-4,5	-4,5	-5,6
Productes químics	6,6	6,5	2,8	-1,3
Béns d'equipament	0,0	18,1	-21,5	-6,5
Automoció	0,3	5,7	9,8	-2,3
Béns de consum durador	-22,1	0,7	-6,3	-5,6
Manufactures de consum	8,6	12,7	-2,4	3,5
Altres	-35,7	1,2	-73,6	-48,4
Total	1,3	7,4	-7,1	-3,2

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

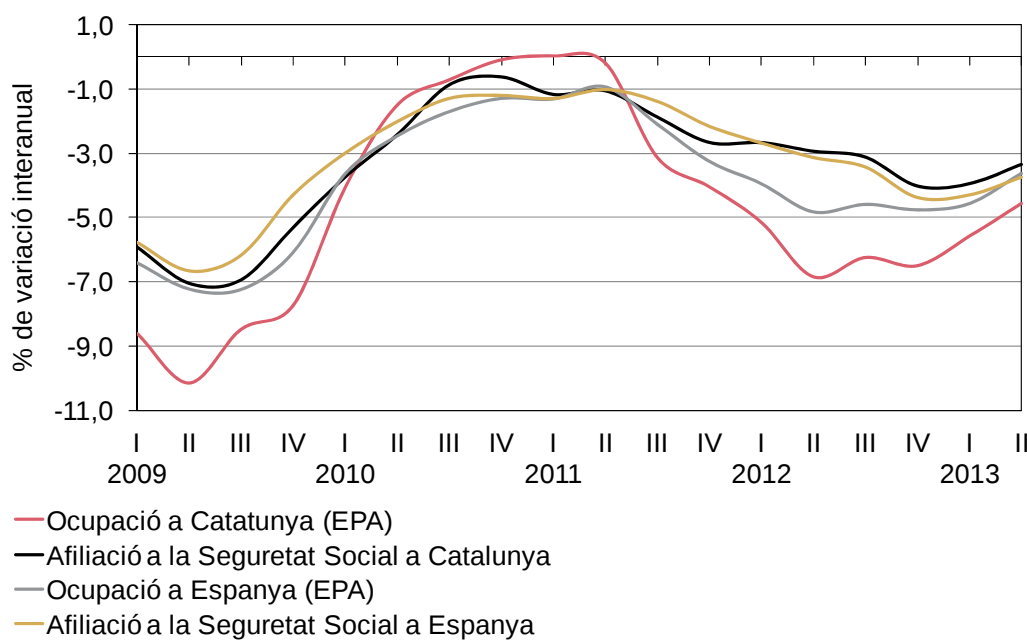
4.

El mercat de treball

S'atenua la destrucció de llocs de treball a Catalunya

L'any 2013 l'ocupació ha continuat la trajectòria a la baixa que va iniciar fa més de cinc anys, quan va esclatar la crisi econòmica. No obstant això, els darrers mesos la pèrdua de llocs de treball s'ha moderat: segons l'EPA, després de set trimestres seguits de caiguda continuada, el segon trimestre del 2013 és el primer en què s'ha generat ocupació (11.800 persones, un 0,4 % intertrimestral). En termes interanuals, el ritme de descens de l'ocupació s'alenteix: passa d'un 5,6 % interanual el primer trimestre a un 4,6 % el segon. Tot i aquesta relativa millora intertrimestral, el panorama laboral continua sent molt desfavorable, ja que en els dotze darrers mesos la població ocupada s'ha reduït en 133.400 persones.

Dinàmica de l'ocupació

Font: Idescat, INE i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

El segon trimestre l'afiliació a la Seguretat Social es redueix un 3,3 % interanual i la població ocupada, segons l'EPA, un 4,6 %

La modesta millora de l'ocupació que mostra l'EPA la confirmen altres fonts d'informació, com el registre d'afiliació a la Seguretat Social.

Segons aquesta font, l'afiliació ha disminuït un 3,3 % interanual el segon trimestre, menys que el trimestre anterior (un 3,9 % interanual). A escala mensual, l'alentiment de la caiguda és més evident: l'afiliació baixa amb un ritme d'un 3 % interanual el juny. D'altra banda, cal destacar que durant els dos últims anys les dades d'afiliació a la Seguretat Social han mostrat una evolució menys negativa que les que aporta l'EPA, fins al punt que la xifra de població ocupada a Catalunya que proporciona l'enquesta és inferior a la del volum total d'afiliació. Aquestes diferències tenen a veure amb factors com l'aflorament de treballadors de la llar en l'afiliació a la Seguretat Social (com a conseqüència dels canvis que s'han produït en el seu règim de cotització). Ara bé, també cal tenir en compte que en el moment econòmic actual s'estan produint canvis demogràfics significatius, ja que la població ha començat a disminuir —després de molts anys de creixement— arran de la sortida de fluxos de població cap a l'estranger. Aquests canvis demogràfics en alguns casos poden distorsionar els senyals que capten les enquestes.

També s'alenteix la contracció de l'ocupació a l'Estat espanyol: segons l'EPA, el ritme de descens passa d'un 4,6 % interanual el primer trimestre del 2013 a un 3,6 % el segon. L'afiliació mostra una evolució similar: un descens d'un 3,7 % interanual el segon trimestre. Per tant, segons l'EPA l'ocupació manté una evolució més negativa a Catalunya que a Espanya; en canvi, les dades de la Seguretat Social mostren un comportament més positiu en el cas català.

Tots els grans sectors d'activitat destrueixen ocupació en termes interanuals, però menys que fa uns quants mesos

Les dades d'afiliació a la Segureta Social mostren que encara no es genera ocupació neta en cap dels grans sectors d'activitat, tot i que en tots l'evolució de l'afiliació és menys negativa que mesos abans. La construcció, amb una disminució interanual d'un 14,1 % el mes de juny, torna a ser el sector que presenta l'ajust més intens en termes relatius. Darrere se situen les caigudes de la indústria (4,2 % interanual), l'agricultura (3,8 %) i els serveis (que han alentit substancialment el descens, fins a un 0,8 % interanual). Si s'analitza la informació sectorial més desagregada de l'afiliació a la Seguretat Social, s'observa que les branques d'activitat industrial en què hi ha més destrucció d'ocupació són les relacionades amb la metal·lúrgia, la fabricació de productes metàl·lics i de materials per a la construcció i la indústria de la fusta i dels mobles. En el sector de serveis, les branques que tenen un comportament més negatiu són les activitats de lloguer, el comerç, l'Administració pública (tot i que menys que mesos abans) i els serveis financers. En canvi, s'està generant nova ocupació en algunes activitats del sector de serveis, com ara la programació i

consultoria informàtica, les activitats administratives, el personal domèstic i els serveis d'assistència social. D'altra banda, l'EPA mostra una evolució sectorial força similar a la de la Seguretat Social, si bé detecta un comportament més desfavorable, sobretot en el cas de l'ocupació en els serveis (segons l'EPA, cau un 4,1 % interanual).

Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

	2011	2012	Primer trimestre del 2013	Segon trimestre del 2013
Catalunya				
Població activa (% de variació interanual)	0,0	-2,1	-2,6	-2,2
Població ocupada (% de variació interanual)	-1,8	-6,2	-5,6	-4,6
Assalariats amb contracte de treball indefinit	-4,0	-5,0	-5,1	-5,0
Assalariats amb contracte de treball temporal	9,8	-14,9	-13,4	-7,4
Població en atur	8,4	15,3	7,8	6,3
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	78,6	78,1	78,1	77,9
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	63,4	60,3	58,9	59,3
Taxa d'atur (%)	19,2	22,7	24,5	23,8
Homes	19,8	23,2	25,3	24,2
Dones	18,6	22,1	23,7	23,5
Població de 16 a 24 anys	44,1	50,7	52,7	53,9
Taxa de temporalitat (%)	20,1	18,4	17,2	18,1
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	13,6	14,1	15,2	15,8
Espanya				
Població activa (% de variació interanual)	0,1	-0,2	-1,0	-1,5
Població ocupada (% de variació interanual)	-1,9	-4,5	-4,6	-3,6
Població en atur (% de variació interanual)	7,9	15,4	10,0	5,0
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	74,7	75,1	75,0	74,9
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	58,5	56,2	54,5	55,1
Taxa d'atur (%)	21,6	25,0	27,2	26,3

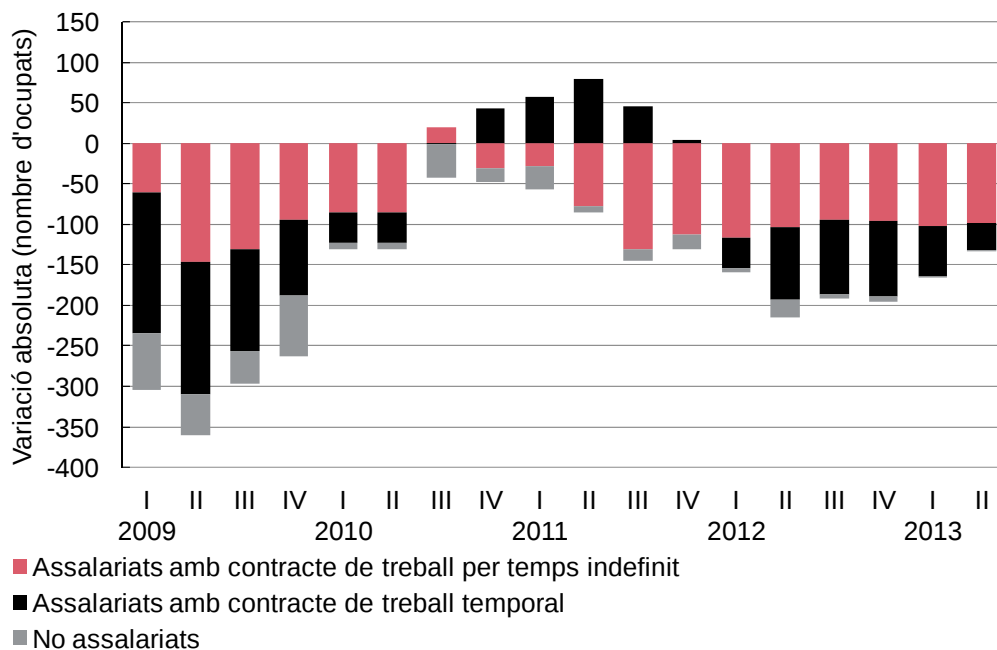
Font: Enquesta de població activa (EPA), INE.

Es destrueixen especialment llocs de treball de personal assalariat amb contracte per temps indefinit i s'accelera el creixement del treball a temps parcial

Pel que fa a les dades de població ocupada segons situació professional, l'EPA mostra que el nombre d'assalariats disminueix un 5,4 % interanual, mentre que el col·lectiu de no assalariats està estabilitzat des de principis del 2013. La informació de la Seguretat Social també apunta una millora del col·lectiu d'autònoms, tot i que no tan marcada

com l'enquesta, ja que encara té una evolució descendent (ha alentit la caiguda fins a un 1,5 % interanual el mes de juny). D'altra banda, cal destacar que l'augment del treball a temps parcial s'ha accelerat fins a un 4,1 % interanual el segon trimestre del 2013. El pes d'aquest tipus de modalitat de treball s'ha incrementat els darrers anys i, segons les dades del segon trimestre del 2013, ha arribat al màxim històric del 15,8 % de la població ocupada. Poden haver afavorit aquest creixement els canvis legals de la darrera reforma laboral, que han flexibilitzat les hores extraordinàries en aquest tipus de contractes.

Variació interanual del nombre d'ocupats

Font: Idescat.

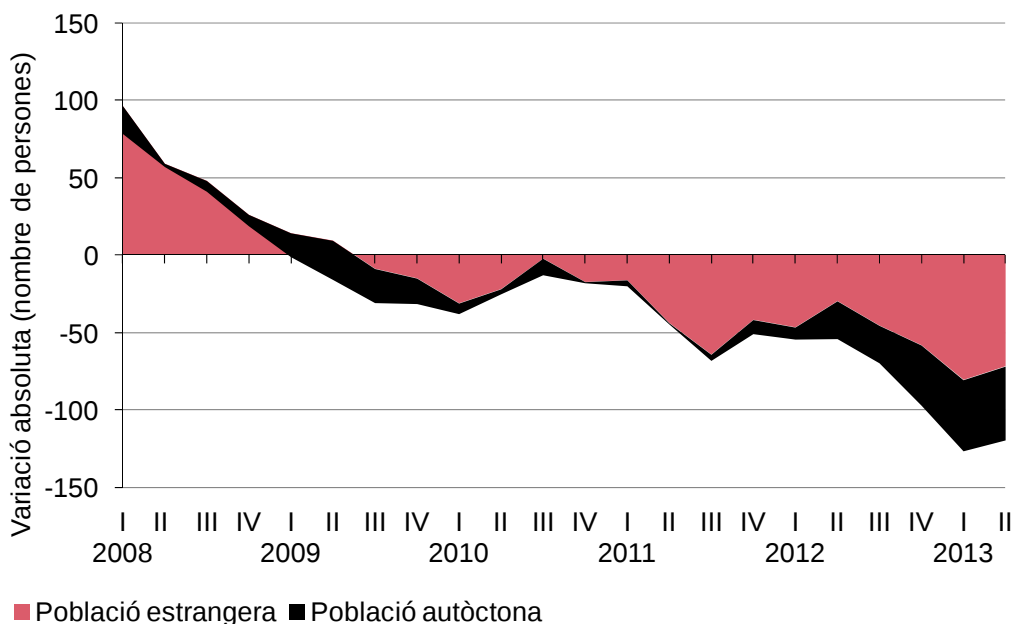
Es modera una mica la caiguda de l'ocupació pública

L'any 2013 s'està ajustant més l'ocupació en el sector públic que en el sector privat. No obstant això, el segon trimestre s'ha suavitzat una mica el descens de l'ocupació del sector públic, que passa d'una disminució d'un 7,9 % interanual el primer trimestre a una d'un 6,7 % en el segon. Paral·lelament, el ritme de reducció de l'ocupació en el sector privat és d'un 5,1 % interanual. Pel que fa a l'evolució de l'ocupació segons tipus de contracte, es manté la forta caiguda del treball per temps indefinit i s'atenuea el descens del treball temporal. Així, corresponen a persones amb contracte de treball indefinit 98.800 dels 133.200 llocs de treball que s'han perdut en termes interanuals. En aquest sentit, les dades de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) també assenyalen que entre gener i juny del 2013 s'han signat molts menys contractes per temps indefinit que durant el mateix període del 2012 (un 14 % menys), mentre el nombre de contractes temporals ha augmentat un 0,8 % anual.

La població activa es continua reduint (un 2,2 % interanual)

El segon trimestre del 2013 la població activa ha continuat la tendència a la baixa (d'un 2,2 % interanual); pot haver incidit en aquesta dinàmica la sortida neta de població (majoritàriament estrangera, però cada vegada inclou més població autòctona) que marxa per trobar millors oportunitats laborals. Tot i el descens de la població activa, la taxa d'activitat (la proporció de població de 16 a 64 anys que es declara activa) es manté en valors alts (77,9 %), que superen la mitjana de la zona euro. Pel que fa a la taxa d'ocupació de 16 a 64 anys, ha millorat una mica el segon trimestre del 2013, gràcies a la creació d'ocupació en termes trimestrals. Així, la taxa, que és més alta en el cas dels homes (63 %) que en el de les dones (55,6 %), se situa en un 59,3 %.

Variació interanual de la població de 16 a 64 anys

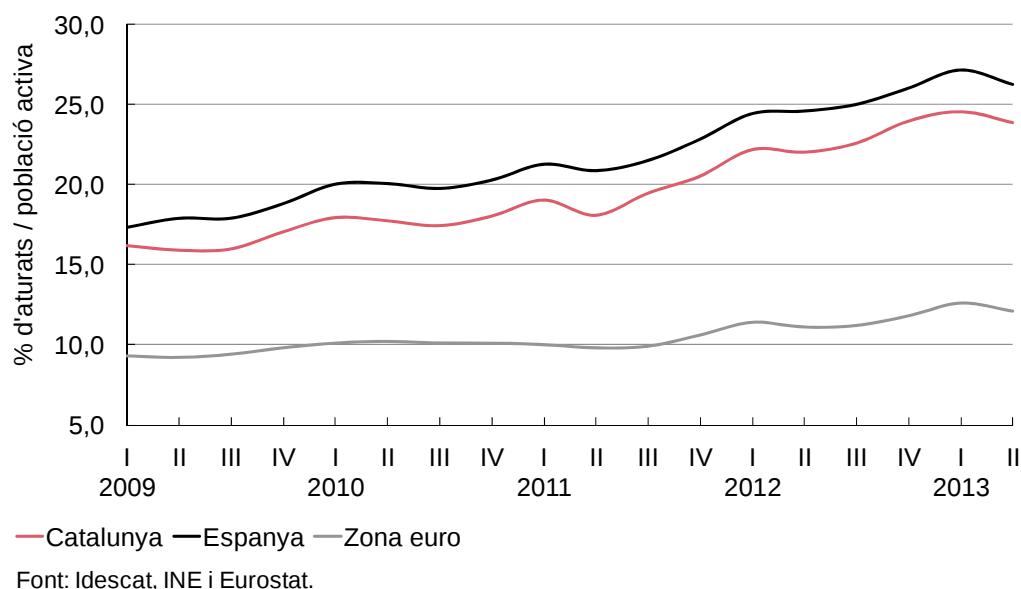
Font: Idescat.

La taxa d'atur disminueix una mica, fins a un 23,8 %, però empitjora en el cas de joves i de població nascuda a l'estranger

L'EPA mostra que la població en atur ha disminuït en 29.300 persones el segon trimestre. Això és degut a la creació d'ocupació, però també a la disminució de la població activa. Tot plegat ha facilitat un petit descens de la taxa d'atur, que baixa des del 24,5 % del primer trimestre fins al 23,8 % del segon. Pel que fa a Espanya, cal destacar que l'INE publica la sèrie desestacionalitzada d'atur de l'EPA: segons aquesta informació, el segon trimestre del 2013 l'atur ha registrat el primer descens intertrimestral (d'un 1 %) des de l'any 2007, abans de la crisi. No obstant això, com a Catalunya, la reducció trimestral de l'atur a

escala estatal té més a veure amb la caiguda de la població activa que amb la creació d'ocupació. En qualsevol cas, la taxa d'atur de l'economia espanyola (26,3 %; s'ha reduït una mica el segon trimestre) continua sent tan gran que en el context europeu només la supera Grècia (que el primer trimestre del 2013 tenia una taxa d'atur d'un 27,4 %). També destaca el fort increment de la taxa d'atur que s'ha registrat a Portugal i Xipre, on el segon trimestre del 2013 s'ha situat en un 17,2 % i un 16,3 %, respectivament.

Evolució de la taxa d'atur

La proporció d'atur de llarga durada s'incrementa fins a un 58,4 %

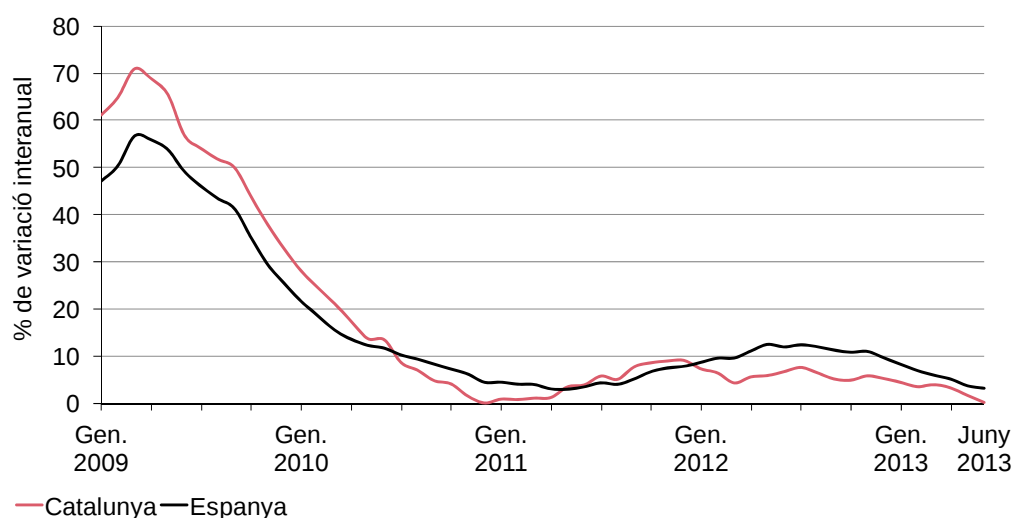
Per col·lectius, les dades de Catalunya mostren que el segon trimestre ha millorat més l'ocupació entre els homes que entre les dones: la taxa d'atur dels homes (24,2 %) ha escurçat la distància que la separava de la taxa d'atur de les dones (23,5 %). D'altra banda, la crisi torna a castigar especialment l'atur juvenil, la població de 16 a 24, que registra una nova taxa màxima d'un 53,9 %. Un altre dels col·lectius més afectats per la crisi és el de la població nascuda a l'estranger, que registra una taxa d'atur d'un 39 % el segon trimestre. Finalment, la proporció d'atur de llarga durada (les persones en atur que cerquen feina des de fa més d'un any), que ha augmentat notablement, ja afecta un 58,4 % de la població en situació d'atur, el valor més alt des del 1997.

Pràcticament s'estabilitza el creixement interanual de l'atur registrat

La informació procedent de les OTG posa en relleu que el creixement de l'atur registrat s'ha continuat moderant a Catalunya fins al punt que

el mes de juny pràcticament s'ha estabilitzat, ja que l'augment s'ha limitat a un 0,3 % interanual. El creixement de l'atur registrat també fa mesos que es modera a Espanya, però amb menys intensitat: encara presenta un increment interanual d'un 3,2 %. Tot i que aquesta evolució és relativament positiva, cal tenir en compte que les dades d'atur registrat inclouen les persones en atur que s'inscriuen voluntàriament a les OTG i, en el context actual de destrucció d'ocupació, hi pot haver persones en atur que no tinguin interès a apuntar-s'hi o a renovar la seva inscripció (com ara les persones sense dret a prestació d'atur).

Evolució de l'atur registrat

Font: oficines de treball de la Generalitat i servei públic estatal d'ocupació.

5.

L'evolució dels preus i dels salaris

5.1. L'evolució dels preus

La inflació se situa en un 2,6 % interanual el juny, però es preveu que es moderarà el juliol

Durant la primera meitat del 2013 s'ha registrat una inflació més moderada que el segon semestre del 2012. No obstant això, continua en valors relativament alts si es té en compte el context de debilitat

Evolució de l'IPC per grups de despesa (% de variació interanual)

	General	Aliments	Begudes, alcohol i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres
Catalunya													
Mitjana 2010	2,0	-0,2	10,4	-0,2	3,3	1,3	-0,8	6,9	-0,8	-1,2	3,0	1,7	3,1
Mitjana 2011	3,3	2,1	9,6	0,4	6,6	1,3	-0,9	8,0	-0,8	0,1	3,2	1,8	3,4
Mitjana 2012	2,9	2,5	5,9	0,4	4,9	1,5	7,3	5,1	-3,4	1,1	6,6	1,5	2,7
Desembre 2011	2,5	2,1	4,2	0,5	5,5	1,2	-2,3	4,9	-1,6	1,3	3,9	1,4	3,1
Desembre 2012	3,6	3,3	5,7	0,4	5,4	1,8	21,2	3,2	-2,8	2,2	14,7	1,4	3,7
Abril 2013	1,8	2,9	5,4	0,3	1,5	1,8	14,8	-1,7	-4,1	0,4	14,5	0,9	3,5
Maig 2013	2,2	3,6	4,4	0,3	1,0	2,3	16,0	-0,9	-4,1	2,2	14,5	1,0	3,6
Juny 2013	2,6	3,7	4,5	0,2	1,3	2,3	16,2	1,0	-4,1	2,4	14,5	1,0	3,4
Espanya													
Mitjana 2010	1,8	-0,8	10,9	-0,3	3,5	0,6	-1,0	6,9	-0,8	-1,2	2,5	1,2	2,3
Mitjana 2011	3,2	2,1	10,2	0,3	7,2	1,1	-1,3	8,0	-0,8	-0,1	2,4	1,6	2,9
Mitjana 2012	2,4	2,3	5,9	0,3	5,1	0,9	3,5	4,8	-3,4	0,7	4,8	0,9	2,3
Desembre 2011	2,4	2,1	4,2	0,3	5,8	1,1	-2,8	4,9	-1,6	1,3	2,8	1,2	2,7
Desembre 2012	2,9	3,0	5,4	0,3	5,6	1,2	13,3	3,1	-2,7	0,8	10,5	0,8	3,3
Abril 2013	1,4	2,6	5,2	0,2	0,5	1,3	13,0	-0,7	-4,0	0,4	10,4	0,3	2,7
Maig 2013	1,7	3,4	4,3	0,3	0,1	1,4	13,5	-0,1	-4,0	1,6	10,4	0,7	2,9
Juny 2013	2,1	3,7	4,3	0,1	0,4	1,4	13,5	1,7	-4,0	1,6	10,4	0,7	2,7

Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

econòmica. A més, s'ha accelerat en els mesos de maig i juny, de manera que la dada de l'índex de preus de consum de juny mostra una variació interanual d'un 2,6 %. Tanmateix, les perspectives d'inflació apunten que es moderarà durant la resta del 2013, quan la inflació deixi de sentir els efectes de les mesures d'augment de taxes i impostos que va tenir lloc el 2012.

Medicina i ensenyament són els dos grups de despesa en què els preus creixen amb més intensitat, i alimentació registra l'augment més alt des del 2008

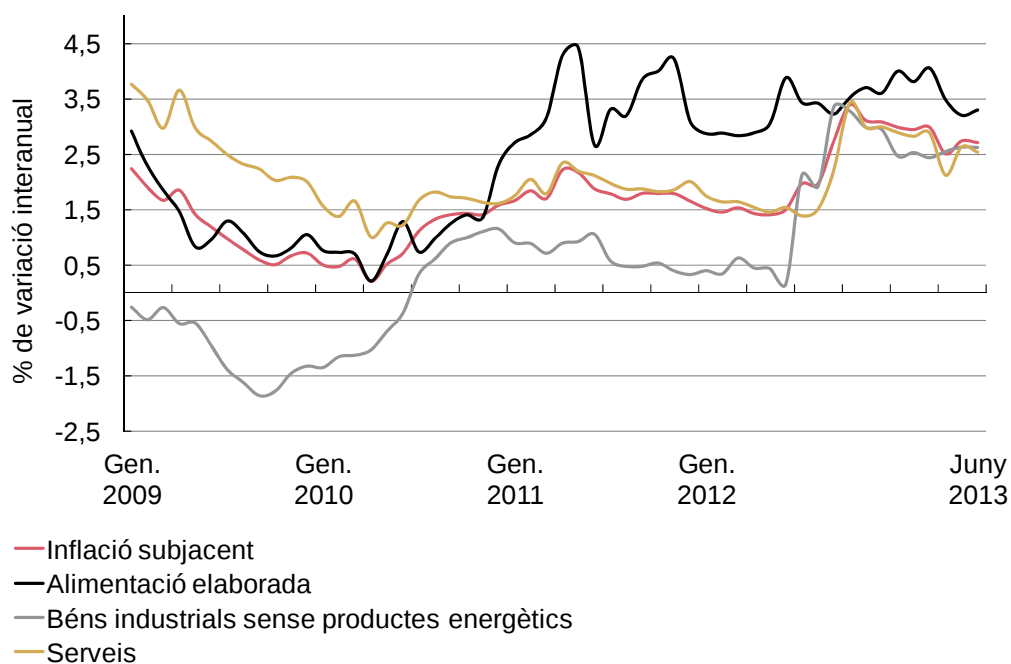
Pel que fa a l'evolució interanual dels preus de consum segons grups de despesa, ja fa més de mig any que creixen molt intensament els apartats de medicina i d'ensenyament, tots dos amb un increment interanual de dos dígitos. En el cas de la medicina, que augmenta un 16,2 % interanual, l'encariment l'explica la introducció de mesures de copagament farmacèutic. En aquest sentit, tot i que la mesura de l'euro per recepta que va introduir la Generalitat el juliol del 2012 ha quedat suspesa des del mes de gener del 2013, les mesures de copagament que va introduir l'Estat l'any 2012 continuen vigents. En el cas de l'ensenyament, gran part de l'increment respon a l'augment de les taxes de l'educació superior. D'altra banda, l'apartat que més pesa en la cistella de consum, el d'aliments, està pressionant a l'alça la inflació: el mes de juny ha accelerat el creixement dels preus fins a un 3,7 % interanual, el ritme més alt des del 2008. Aquesta evolució s'explica, sobretot, pel comportament alcista de l'alimentació no elaborada, i en particular de productes com la fruita fresca i la patata. Per contra, el grup de comunicacions continua la dinàmica de disminució de preus (que cauen un 4,1 % interanual), i el grup d'hotels, cafès i restaurants (un altre dels grups amb un pes destacat en el total de l'IPC) registra increments moderats. Finalment, els grups de transports i despeses d'habitatge, que són els més directament afectats per l'evolució del preu del petroli, tot i que han repuntat una mica el mes de juny, també mostren un comportament més contingut que mesos abans.

La inflació subjacent, una mica més baixa que fa uns quants mesos, se situa en un 2,7 % interanual

La inflació subjacent s'ha moderat una mica des dels màxims de l'últim trimestre del 2012, però continua en una taxa relativament alta. Els tres components que la integren mostren creixements interanuals per sobre del 2 %: el capítol que creix més és el d'alimentació elaborada, alcohol i tabac (un 3,2 %). Tot i que ha alentit el creixement durant els últims mesos, ha acusat l'encariment de productes com l'oli. Pel que fa als serveis i als béns industrials sense productes energètics, els preus es

van accelerar després de l'estiu del 2012 i actualment continuen aquesta tendència, tot i que amb un ritme una mica més lent (d'un 2,5 % i d'un 2,6 %, respectivament).

Evolució de la inflació subjacent i dels seus components

Font: INE.

La inflació espanyola se situa en un 2,1 % interanual

L'evolució de la inflació espanyola s'ha moderat notablement en comparació amb la de finals del 2012, si bé els dos darrers mesos s'ha accelerat lleugerament i el mes de juny arriba a un 2,1 % interanual. D'altra banda, el diferencial d'inflació entre Catalunya i Espanya continua sent elevat (de 0,5 punts percentuals) i només una mica inferior al que es registrava a finals del 2012. En aquest sentit, hi ha dos grups de despesa en què els preus creixen molt més intensament a Catalunya que a Espanya: l'ensenyament, que té un diferencial de creixement de més de 4 punts, sobretot a causa d'un increment més gran de les taxes relacionades, i la medicina, que té un diferencial de creixement de 2,6 punts. També destaca l'efecte del diferencial d'inflació de l'apartat de despeses d'habitatge (0,9 punts percentuals), ja que el pes important que té sobre la cistella de consum incideix substancialment sobre el diferencial d'inflació total. En particular, en l'apartat d'habitatge el creixement del preu del lloguer i en el subgrup que inclou la distribució d'aigua és força més alt a Catalunya que a Espanya.

Evolució de l'IPC per grups especials (% de variació interanual)

	Índex sense aliments no elaborats ni productes energètics					
	Total	Serveis	Béns industrials sense productes energètics	Alimentació elaborada, begudes i tabac	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
Catalunya						
Mitjana 2010	0,9	1,5	-0,1	1,0	1,0	11,8
Mitjana 2011	1,8	2,0	0,7	3,5	2,0	15,4
Mitjana 2012	2,1	2,0	1,6	3,3	2,1	9,0
Desembre 2011	1,7	2,0	0,3	3,1	0,8	10,4
Desembre 2012	3,1	3,0	2,9	3,6	3,6	7,5
Abril 2013	2,5	2,1	2,5	3,5	2,5	-3,0
Maig 2013	2,7	2,6	2,6	3,2	4,8	-2,5
Juny 2013	2,7	2,5	2,6	3,3	5,0	0,3
Espanya						
Mitjana 2010	0,6	1,3	-0,4	1,0	0,0	12,5
Mitjana 2011	1,7	1,8	0,6	3,8	1,8	15,7
Mitjana 2012	1,6	1,5	0,8	3,1	2,3	8,9
Desembre 2011	1,5	1,7	0,3	3,1	0,7	10,3
Desembre 2012	2,1	2,2	1,5	3,1	3,9	7,6
Abril 2013	1,9	1,7	1,5	3,1	2,7	-2,5
Maig 2013	2,0	2,0	1,5	2,9	4,9	-1,8
Juny 2013	2,0	1,9	1,5	3,0	5,3	1,0

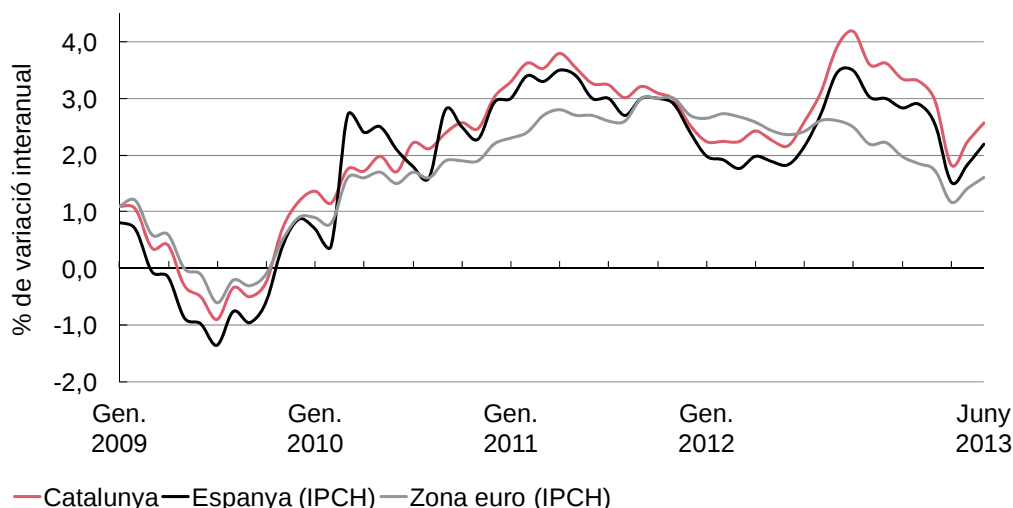
¹Inclou els preus de carburants i combustibles i el d'altres productes energètics (electricitat, etc.).

Font: INE

La inflació subjacent a Espanya, que també s'ha orientat lleument a la baixa els darrers mesos, s'ha situat el juny en un 2 % interanual. El component que mostra una evolució més alcista és alimentació elaborada, alcohol i tabac, com a Catalunya.

Pel que fa al diferencial de la inflació subjacent entre Catalunya i Espanya és més ampli que el de la inflació general, ja que precisament els grups que no estan inclosos en la inflació subjacent —alimentació no elaborada i productes energètics— són els que mostren un creixement dels preus més contingut a Catalunya que a Espanya. Concretament, el diferencial d'inflació entre Catalunya i Espanya és especialment alt en el capítol de béns industrials sense productes energètics, en part a causa dels preus farmacèutics.

Evolució dels preus a Catalunya, Espanya i la zona euro

Font: INE.

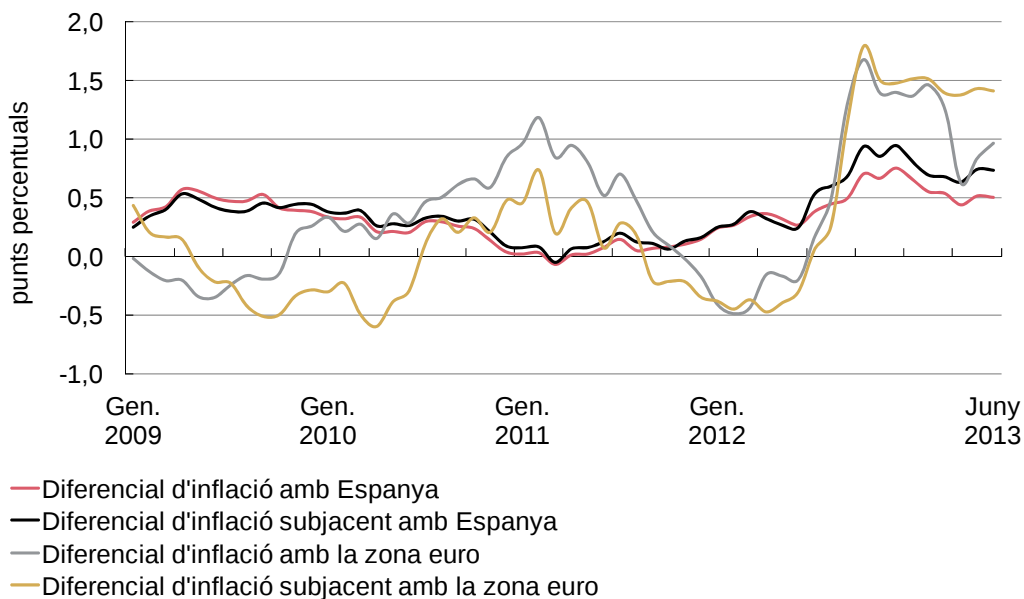
La inflació es manté en taxes molt moderades a la zona euro (1,6 % interanual el juny)

Durant la primera meitat del 2013 la inflació s'ha mantingut en taxes molt moderades, per sota del 2 %, a la zona euro. El mes de juny la inflació interanual i la inflació subjacent han registrat taxes molt baixes, de l'1,6 % i l'1,3 %, respectivament. En el context de la zona euro, la inflació més elevada correspon a Estònia (4,1 %) i als Països Baixos (3,2 %), i l'economia grega és l'única que registra una caiguda interanual de preus, d'un 0,3 %.

El diferencial d'inflació entre Catalunya i la zona euro continua sent molt ampli

El diferencial d'inflació entre Catalunya i la zona euro (tot i que les dades no són estrictament comparables, perquè en el cas de Catalunya no s'elabora un índex de preus de consum harmonitzat) s'ha situat en un punt percentual el mes de juny. Així, tot i que continua sent ampli, ha moderat els valors que va assolir la segona meitat del 2012 (1,7 punts percentuals el mes d'octubre, la diferència més àmplia des de l'any 2006). Una de les principals raons que explica que la inflació sigui més alta a Catalunya és l'alça d'impostos i taxes. Per grups de despesa, els apartats d'ensenyament i medicina són els que mostren una desviació més alta de la mitjana de la zona euro: s'han registrat creixements molt intensos a Catalunya (de més d'un 10 % interanual), mentre que a la zona euro els preus tan sols han augmentat un 0,3 % interanual en el cas de la medicina i un 3,6 % en el de l'ensenyament.

Evolució del diferencial d'inflació de Catalunya respecte a Espanya i a la zona euro

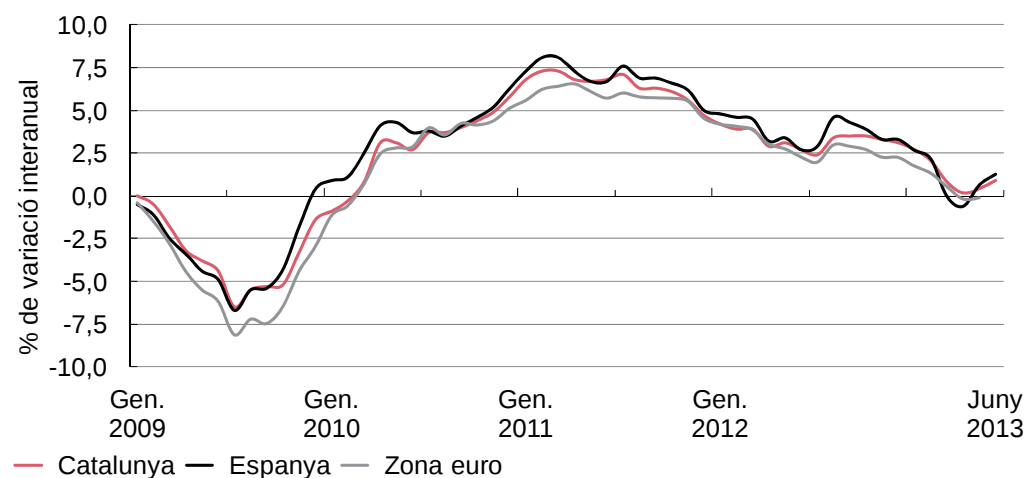

Font: INE.

S'accelera lleument el creixement dels preus industrials (0,9 % interanual el juny)

La moderació dels preus industrials en l'últim mig any sembla que ha tocat fons, i els dos darrers mesos se n'ha accentuat el creixement, que ha arribat a un 0,9 % interanual el juny. Per tipologia de producte, el comportament dels preus més alcista correspon a l'energia (amb un creixement interanual d'un 2 %) i als béns de consum (1,8 %), mentre que els béns intermedis i els de capital registren descensos (d'un 0,1 % i d'un 1 % interanual, respectivament). D'altra banda, cal destacar que des de gener del 2013 s'ha produït un canvi de base en l'índex de preus

Evolució de l'índex de preus industrials (IPRI)

Font: INE i Eurostat.

industrials, de manera que la nova base 2010 suposa l'adopció d'un índex encadenat, amb una estructura de ponderacions que s'actualitzarà cada any, a partir de l'enquesta industrial. Aquesta nova metodologia ha comportat la revisió de les dades de l'índex relatives als anys 2010, 2011 i 2012.

Finalment, si es compara l'evolució dels preus industrials a Catalunya amb la d'Espanya i la zona euro, s'observa que aquests preus creixen més en el cas espanyol (1,3 % interanual), mentre que a la zona euro, segons la dada de maig, els preus industrials s'han reduït un 0,1 % interanual.

5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals

El nombre de treballadors que cobreixen els convenis signats fins al juny continua disminuint i els increments salarials pactats es moderen

D'acord amb les dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, en els convenis col·lectius registrats durant el primer semestre de l'any a Catalunya l'increment de les tarifes salarials (del 0,7 %) es més moderat que el que es va registrar durant l'exercici passat (de l'1,4 %). D'aquesta manera, l'increment salarial d'aquest període se situa lleugerament per sobre del límit màxim de creixement recomanat en el II Acord per a la l'ocupació i la negociació col·lectiva 2012-2014 (0,5 %). La major part dels convenis registrats en aquest primer semestre pertany a l'àmbit d'empresa; tanmateix, el seu volum és força inferior al que es va assolir durant el mateix període de l'any 2012.

La negociació col·lectiva que ha tingut lloc durant el primer semestre d'enguany afecta només 386.472 treballadors, gairebé un 20 % menys que en el mateix període del 2012, any en què ja es va produir una reducció molt important del nombre de convenis signats. Les dades disponibles en el moment de redactar aquesta nota són les que ofereix el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, i no faciliten una informació del procés negociador tan exhaustiva com les que proporciona el Departament d'Empresa i Ocupació. El motiu és que les dades del Ministeri només inclouen els acords que es notifiquen per via telemàtica a la Comissió Consultiva Nacional de Convenis Col·lectius.

Incrementos salarials pactats a Catalunya segons l'àmbit de negociació

(% de variació interanual)

	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)
De gener a juny del 2012 ¹			
Empresa	310	75.024	1,53
Sector	64	592.197	2,30
Total	374	667.221	2,21
De gener a juny del 2012 ²			
Empresa	185	23.380	1,30
Sector	37	449.231	2,38
Total	222	472.611	2,33
De gener a desembre del 2012 ²			
Empresa	370	68.662	1,21
Sector	84	850.040	1,42
Total	454	918.702	1,40
De gener a juny del 2013 ²			
Empresa	69	8.801	0,68
Sector	23	377.671	0,66
Total	92	386.472	0,66

¹ Dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

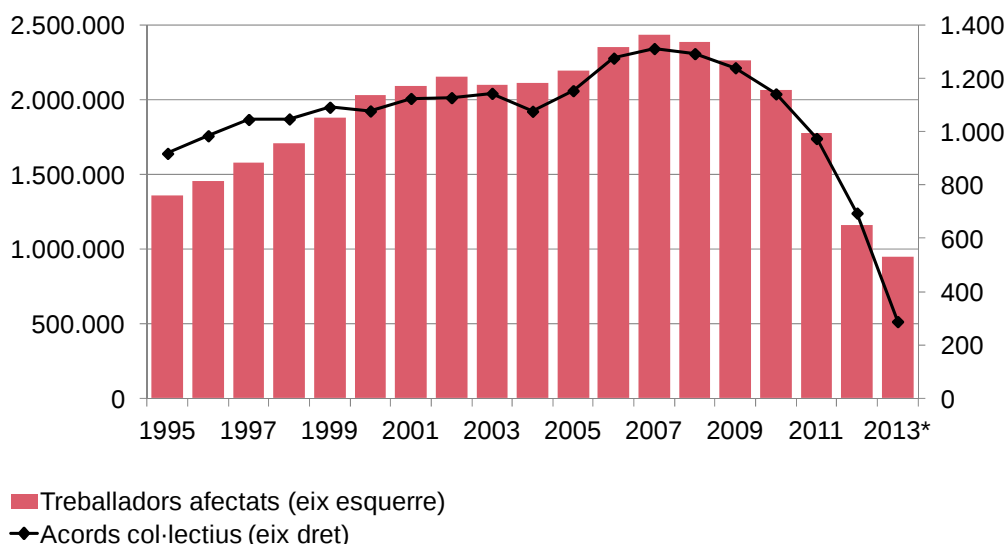
² Dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Les dades de desembre del 2012 inclouen les revisions derivades de les clàusules de salvaguarda.

Font: Departament d'Empresa i Ocupació, i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Entre les causes que expliquen que durant els darrers anys hagi caigut el nombre de convenis registrats i de treballadors afectats s'apunta, a més de la destrucció d'ocupació i empreses consegüent a la crisi econòmica, l'anomenada *ultraactivitat* (pròrroga d'un conveni caducat fins a la signatura del nou) de la negociació col·lectiva. Amb la reforma laboral, la *ultraactivitat* dels convenis col·lectius denunciats es limita a un any, moment en què s'aplica el conveni d'àmbit superior, si n'hi ha. A Catalunya, el 25 de juny del 2013, la Generalitat, les patronals i els sindicats van ratificar l'Acord per al suport i acompanyament als processos de negociació col·lectiva en *ultraactivitat*. En termes pràctics, s'estableix un protocol d'actuació per a casos de bloqueig de convenis col·lectius en què, si les parts negociadores així ho acorden, poden sol·licitar la mediació de l'autoritat laboral. Aquesta mediació, feta efectiva a través del Consell de Relacions Laborals, l'òrgan català de participació institucional en aquest àmbit, es pot perllongar durant un màxim de 30 dies. Si en aquest termini no es resol el conflicte, les parts poden acordar la intervenció del Tribunal Laboral de Catalunya, que en ús de les seves facultats dicta un laude.

Evolució de la negociació col·lectiva: nombre d'acords col·lectius i de treballadors afectats a Catalunya

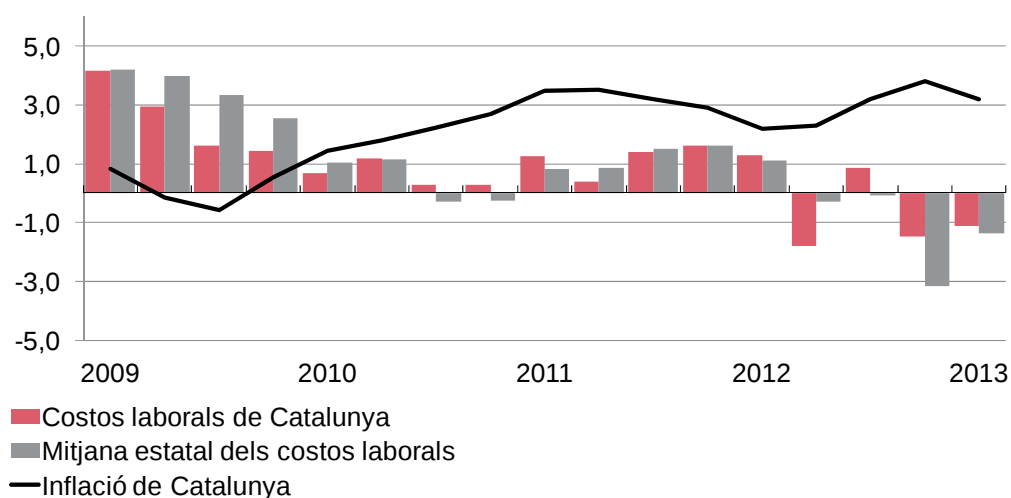
* Les dades del 2013 corresponen al primer semestre.

Font: Departament d'Empresa i Ocupació (fins a l'any 2011) i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Durant el primer trimestre del 2013 els costos laborals disminueixen un 1,1% interanual a Catalunya

Davant de la baixa representativitat de les dades de la negociació col·lectiva és especialment rellevant la informació que ens ofereixen els indicadors del cost laboral. Així, les dades del primer trimestre d'enguany de l'Enquesta trimestral del cost laboral (ETCL), de l'INE, a

Evolució comparativa dels costos laborals per treballador i mes a Catalunya i al conjunt de l'Estat (% de variació interanual)

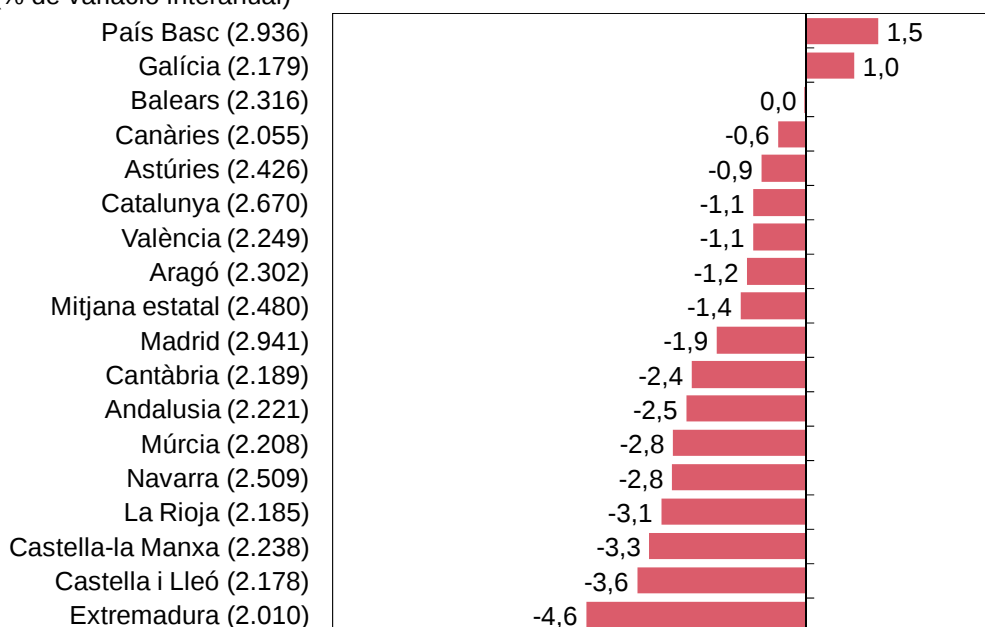
Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Catalunya mostren una disminució del cost laboral mitjà per treballador i mes de l'1,1 %, inferior al retrocés per al conjunt de l'Estat, del 1,4 %, tot i que la disminució del salari ordinari és més accentuada a Catalunya. A més, cal remarcar que des del primer trimestre de l'any 2010 l'increment en els costos laborals és inferior a la inflació i, per tant, continua el procés de devaluació dels salaris.

L'anàlisi regional dels costos laborals mostra que la majoria de les comunitats autònomes presenten variacions negatives. Les caigudes més accentuades d'aquesta variable en el primer trimestre del 2013 es produeixen a Extremadura (-4,6 %), a Castella i Lleó (-3,6 %), i Castella-la Manxa (-3,3 %), mentre que País Basc i Galícia són les úniques comunitats autònomes amb variacions positives (de l'1,5 % i 1,0 % respectivament).

Cost laboral per treballador i mes a les comunitats autònomes

(% de variació interanual)

Nota: els valors entre parèntesis corresponen a la mitjana del cost laboral del primer trimestre del 2013, mesurats en milers d'euros. El percentatge de variació interanual s'obté també amb aquestes dades.

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

Si ens fixem en l'evolució dels diversos components dels costos laborals durant el primer trimestre del 2013 a Catalunya, la part del cost salarial presenta un retrocés (de l'1,4 %). Aquesta variació és el resultat d'una lleugera disminució del 0,6 % del cost salarial ordinari i d'una caiguda del 7,5 % del cost salarial extraordinari, que comprèn les pagues extraordinàries així com els endarreriments. A Espanya la reducció dels costos salarials és més acusada (-1,8 %), perquè el cost salarial extraordinari disminueix més (-12,0 %).

Per la seva banda, els costos laborals no salarials a Catalunya, que inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social i les indemnitzacions per acomiadaments, han retrocedit un 0,5 % interanual. Per al conjunt de l'Estat, aquests costos laborals no salarials cauen un 0,3 %.

Costos salarials i laborals

Dades del primer trimestre de l'any (% de variació interanual)

	Cost mitjà per treballador i mes*	
	2012	2013
Catalunya		
Cost laboral total	1,3	-1,1
Cost salarial	1,6	-1,4
Cost salarial ordinari	1,2	-0,6
Cost salarial extraordinari	4,7	-7,5
Cost laboral no salarial	0,3	-0,5
Hores pactades	-0,2	-0,9
Hores efectives de treball	0,7	-2,8
Mitjana estatal		
Cost laboral total	1,1	-1,4
Cost salarial	1,2	-1,8
Cost salarial ordinari	1,2	-0,5
Cost salarial extraordinari	1,1	-12,0
Cost laboral no salarial	0,9	-0,3
Hores pactades	-0,5	-0,7
Hores efectives de treball	-0,3	-3,4

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

* No es presenten els costos per hora efectiva de treball atès que gran part de la Setmana Santa va coincidir enguany, a diferència de l'any anterior, en el primer trimestre; això altera la comparació perquè les dades no estan corregides de l'efecte calendari.

Per sectors productius, a Catalunya, durant el primer trimestre d'enguany els serveis han experimentat un retrocés dels costos laborals per treballador i mes del 2 %, a diferència de la indústria i la construcció, sectors en què han augmentat un 1,9 % i un 1,2 %, respectivament. En el conjunt de l'Estat l'evolució dels costos laborals per sectors productius és força semblant, amb l'excepció de la construcció. A Espanya els serveis i la construcció presenten una reducció dels costos laborals per treballador i mes del 2,0 % i del 0,8 % respectivament, mentre que en la indústria aquests costos avancen un 1,5 %.

Costos laborals per sectors productius

Dades del primer trimestre de l'any (% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2012	2013	2012	2013
Costos laborals per treballador i mes				
Total	1,3	-1,1	1,1	-1,4
Indústria	3,3	1,9	2,6	1,5
Construcció	4,3	1,2	2,3	-0,8
Serveis	0,6	-2,0	0,8	-2,0

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

6.

El sector financer

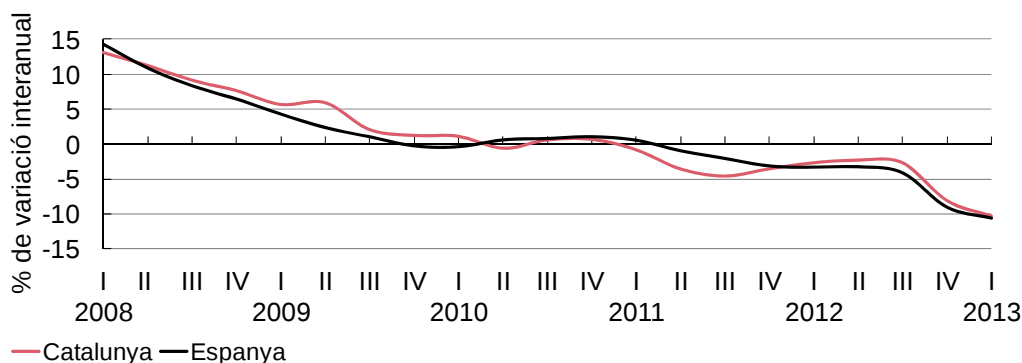
6.1. Les entitats de dipòsit

Continua la caiguda del crèdit, que disminueix amb un ritme del 10,3 % interanual

El crèdit financer ha continuat retrocedint, la qual cosa ha aguditzat encara més la caiguda que va experimentar a finals del 2012. El mes març d'enguany el crèdit concedit per les entitats de dipòsit a Catalunya era un 10,3 % inferior al d'un any abans. Aquest retrocés és molt similar al que experimenta el crèdit al conjunt de l'Estat (-10,7 %). Les dades més recents, disponibles només a escala estatal, mostren que l'evolució del crèdit ha continuat empitjorant fins al maig.

El crèdit viu destinat al sector privat encara es redueix més intensament que el crèdit total: un 10,7 % a Catalunya i un 11,9 % al conjunt de l'Estat. La part que es destina a finançar les administracions públiques (que representa un 6 % del total) disminueix un 1,9 % a Catalunya, però augmenta un 13,6 % al conjunt de l'Estat.

Evolució del crèdit

Font: Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, a partir de dades del Banc d'Espanya.

La intensificació de la caiguda del crèdit es deu, en gran part, al traspàs dels crèdits immobiliaris dels balanços dels bancs nacionalitzats (l'anomenat *grup 1*: BFA/Bankia, CatalunyaBanc, NCG/Banco Gallego i Banc de València) a la Sareb (Societat de Gestió d'Actius Procedents de la Reestructuració Bancària, l'anomenat *banc dolent*). En una segona tongada, durant el mes de febrer d'enguany, s'ha traspassat a la

Sareb un paquet de crèdits d'entitats del *grup 2* (Liberbank, BMN, CEISS i Caja 3) que, tot i que no estan nacionalitzades, han necessitat ajuda pública. Com que la Sareb no s'enquadra en els organismes financers monetaris, en desplaçar-hi aquests crèdits s'ha produït un efecte d'esglaió en les estadístiques de crèdits del sistema financer espanyol.

La reducció del crèdit s'accelera especialment en el cas del crèdit que es destina a activitats productives

En les dades del crèdit del conjunt de les entitats creditícies d'Espanya s'observa que la reducció del crèdit s'ha intensificat en totes les

Evolució del crèdit privat per finalitats

Dades de l'economia espanyola de les entitats de crèdit (% de variació interanual)

	Activitats productives					Persones físiques		
	Total	Indústria (sense construcció)	Serveis (sense promoció immobiliària)	Construcció	Promoció immobiliària	Total	Adquisició i rehabilitació d'habitatge	Béns de consum i altres
2009								
1r trimestre	5,9	10,5	12,1	-7,0	4,2	0,8	2,6	-6,0
2n trimestre	1,6	7,1	4,9	-13,4	3,7	-0,2	1,0	-4,8
3r trimestre	-0,9	-1,6	2,8	-14,3	2,9	-0,8	0,1	-4,3
4t trimestre	-2,5	-2,5	-0,6	-14,1	1,6	-0,7	-0,1	-3,0
2010								
1r trimestre	-3,3	-6,0	-1,1	-11,9	-0,4	0,3	0,6	-0,9
2n trimestre	-1,3	-4,0	1,9	-7,9	-0,8	0,8	1,4	-1,5
3r trimestre	-0,5	-0,7	3,5	-9,3	-1,3	0,1	1,0	-4,0
4t trimestre	-0,6	0,1	4,6	-12,2	-2,2	-0,1	1,3	-5,9
2011								
1r trimestre	-1,3	-2,4	4,9	-13,3	-3,3	-0,9	0,4	-6,3
2n trimestre	-3,2	-3,9	2,0	-15,0	-4,2	-2,0	-0,2	-9,3
3r trimestre	-4,1	-4,3	0,9	-15,8	-5,2	-2,0	-0,5	-8,4
4t trimestre	-4,2	-6,0	0,7	-14,0	-5,5	-2,4	-1,0	-8,5
2012								
1r trimestre	-3,8	-4,1	0,1	-12,2	-5,3	-2,7	-1,3	-8,9
2n trimestre	-5,2	-5,8	-1,4	-12,9	-7,0	-3,1	-2,2	-7,1
3r trimestre	-6,7	-7,1	-3,9	-14,1	-7,7	-3,4	-2,5	-7,6
4t trimestre	-15,3	-8,5	-8,9	-22,6	-24,9	-4,8	-3,6	-10,7
2013								
1r trimestre	-18,6	-9,1	-10,6	-30,1	-30,4	-5,0	-3,7	-11,3

Font: Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, a partir de dades del Banc d'Espanya.

finalitats. La contracció del crèdit s'ha aguditzat en la construcció i la promoció immobiliària, les activitats que presenten caigudes més importants, intensificades per l'esmentat traspàs d'una part de les carteres de crèdit a la Sareb. Però la falta de crèdit també afecta cada vegada més els altres sectors productius. Des de principis del 2012 l'evolució del crèdit destinat al sector industrial només ha empitjorat (el primer trimestre del 2013 va caure un 9,1 %); aquest també és el cas del crèdit destinat al sector de serveis (-10,6 %). El crèdit destinat a les persones físiques ha disminuït amb un ritme del 5 %; en aquest cas la intensificació de la caiguda del crèdit hipotecari està relacionada, en part, amb els traspassos a la Sareb, però el retrocés també s'ha aguditzat (fins un 11,3 %) en la resta del crèdit destinat a les persones físiques.

La morositat del crèdit continua augmentant a Espanya, de manera que el mes de maig se situa en un 11,2 %

El traspàs cap a la Sareb de gran part del crèdit immobiliari morós corresponent a les entitats dels grups 1 i 2 ha condicionat molt la quantia i l'evolució del crèdit en mora. En efecte, el volum del crèdit de dubtós cobrament, que el novembre del 2012 va assolir un màxim de 191.588 milions d'euros, el mes de març d'enguany, arran dels traspassos a la Sareb, es va situar en 163.257 milions d'euros; tanmateix el mes de maig va tornar a pujar fins a 170.225 milions d'euros. La taxa de morositat, que va arribar a l'11,4 % el novembre del 2012, el març del 2013 va disminuir fins al 10,5 %, principalment a causa de l'exclusió de la part traspassada a la Sareb. No obstant això, l'evolució dels mesos posteriors ha fet repuntar aquesta taxa, que el maig s'ha situat en l'11,2 %.

Malgrat els canvis esmentats, a finals de març la morositat continuava sent molt elevada en la construcció i en la promoció immobiliària: la taxa de morositat era d'un 25,4 % en el primer cas, i d'un 28,9 %, en el segon; aquestes xifres són força similars a les de finals de setembre (tan sols 1 i 1,4 punts percentuals inferiors, respectivament). També va disminuir inicialment la taxa de mora del crèdit per compra d'habitatge de les persones físiques, però en aquest cas ha tornat a repuntar. Igualment, ha anat a l'alça la proporció de crèdits de dubtós cobrament respecte del conjunt del crèdit concedit en les activitats industrials i de serveis.

Taxa de morositat per finalitats del crèdit a altres sectors residents

Dades de l'economia espanyola (%)

	Activitats productives							Persones físiques		
	Total	Total activitats productives	Activitats agràries	Indústria	Serveis	Cons-trucció	Promoció immo-biliària	Total persones físiques	Adquisició i rehabilitació d'habitatges	Béns de consum i altres
2009										
1r trimestre	4,3	4,8	3,0	2,7	2,3	6,8	7,8	3,6	2,9	6,7
2n trimestre	4,6	5,3	3,4	3,4	2,7	7,8	8,2	3,8	3,0	6,7
3r trimestre	4,9	5,7	3,4	3,9	3,0	8,1	8,7	3,9	3,1	7,1
4t trimestre	5,1	6,3	3,4	4,1	3,1	8,5	10,1	3,7	2,9	6,9
2010										
1r trimestre	5,3	6,8	3,9	4,4	3,4	9,8	10,9	3,6	2,8	7,1
2n trimestre	5,4	7,0	3,8	4,5	3,5	9,9	11,2	3,4	2,6	6,9
3r trimestre	5,5	7,3	4,1	4,6	3,7	10,4	11,8	3,4	2,6	6,9
4t trimestre	5,8	8,1	4,3	4,4	3,7	12,1	14,0	3,2	2,4	6,6
2011										
1r trimestre	6,1	8,7	4,4	4,7	3,8	13,3	15,3	3,2	2,5	6,6
2n trimestre	6,7	9,8	5,3	4,9	4,1	14,7	17,8	3,2	2,5	6,5
3r trimestre	7,2	10,5	5,8	5,2	4,4	16,1	19,0	3,4	2,7	7,0
4t trimestre	7,8	11,3	6,5	5,5	4,9	18,3	21,4	3,6	2,9	7,0
2012										
1r trimestre	8,4	12,5	7,0	6,1	5,3	20,1	22,8	3,8	3,1	7,4
2n trimestre	9,7	14,9	7,7	7,0	6,5	23,9	27,4	4,0	3,2	7,6
3r trimestre	10,7	16,6	8,6	7,9	7,3	26,4	30,3	4,5	3,6	8,5
4t trimestre	10,4	16,1	9,2	9,1	8,6	25,8	29,1	4,9	4,0	9,6
2013										
1r trimestre	10,5	16,0	10,5	9,8	9,0	25,4	28,9	5,1	4,2	10,0

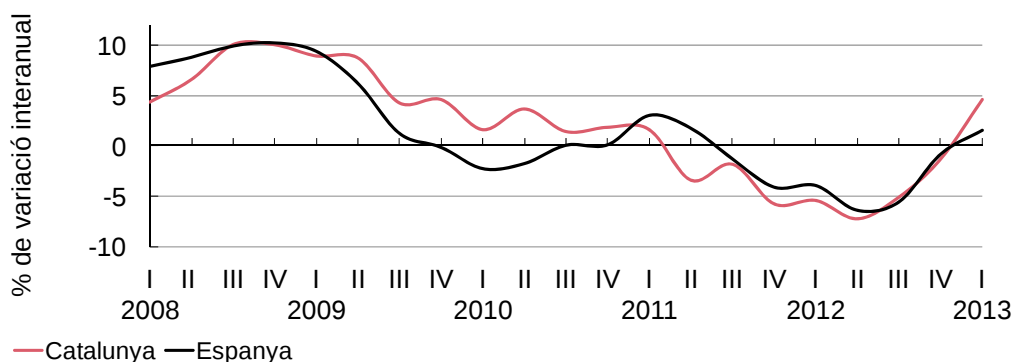
Font: Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, a partir de dades del Banc d'Espanya.

El creixement interanual dels dipòsits bancaris recupera valors positius el mes de març del 2013

Durant el primer trimestre del 2013 els dipòsits han obtingut creixements positius després de quasi dos anys de valors negatius: a Catalunya creixen un 4,6 %, i a Espanya, un 1,6 %.

Les diverses recomanacions del Banc d'Espanya han incidit en l'evolució dels dipòsits. El fet que el darrer semestre del 2012 es despenalitzés que la banca oferís tipus d'interès superiors als tipus de referència en el cas dels dipòsits del públic va frenar la caiguda dels dipòsits i va afavorir el canvi de dipòsits a la vista per dipòsits a termini, puntualment més remunerats.

Evolució dels dipòsits

Font: Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, a partir de dades del Banc d'Espanya.

El gener del 2013 el Banc d'Espanya va tornar a intervenir el mercat de dipòsits i va recomanar que es limitessin les remuneracions dels dipòsits del públic. D'aquesta manera, s'ha suprimit la competència entre entitats, "guerra" pel passiu que transitòriament va permetre que durant el segon semestre del 2012 milloressin les remuneracions dels dipositants. Tot i l'aplicació de la nova limitació, els dipòsits del sector privat encara van créixer a Espanya els primers mesos del 2013.

Com que les dades disponibles de l'evolució dels dipòsits a Catalunya arriben fins al mes de març, no es pot saber la repercussió posterior que pot haver tingut la limitació de la remuneració dels dipòsits. Se sap però, que a escala estatal ha disminuït el nombre de dipòsits i n'ha augmentat el de fons d'inversió.

La millora actual dels resultats de la banca espanyola es deu, en part, a la limitació de la remuneració dels dipòsits del públic, però la raó principal és que les provisions del 2013 són inferiors a les de l'any passat.

6.2. El mercat de valors

L'IBEX 35 avança amb força el juliol i recupera beneficis en els set primers mesos de l'any

L'IBEX 35 tanca el primer semestre del 2013 en 7.762,7 punts i acumula unes pèrdues del 5%: el primer trimestre va caure un 3,0 %, i el segon, un 2 %. L'atonía, molt present durant aquests mesos, ha comportat que el volum de negociació de les borses espanyoles sigui un 13,8 % inferior al que hi va haver el primer semestre de l'any anterior. La volatilitat ha estat molt present, a causa de la inestabilitat financera.

L'exemple més recent és conseqüència de l'anunci, després desmentit, que la Reserva Federal retiraria els estímuls monetaris. Això va provocar que el juny els mercats reaccionessin ràpidament a la baixa, tot i que el juliol es van recuperar, després que la Reserva Federal manifestés la voluntat de mantenir una política acomodaticia com a suport a la recuperació. Gràcies a aquest clima més favorable, durant el mes de juliol l'IBEX 35 ha guanyat uns beneficis del 8,6 %, que han permès absorbir les pèrdues dels mesos anteriors i finalitzar els set primers mesos de l'any amb uns guanys del 3,3 %.

Índexs de les borses espanyoles

Índex	Valor el 30.6.2013	% de variació		
		del 30.6.2012 al 30.6.2013	del 31.12.2012 al 30.6.2013	del 31.12.2012 al 31.7.2013
IBEX 35	7.762,7	9,3	-5,0	3,3
Barcelona Global 100	612,9	11,3	-4,9	5,6
Madrid	781,8	8,8	-5,2	3,3
Bilbao	1.273,1	10,8	-4,4	3,7
València	878,5	14,6	-2,4	7,5
BCN MID 50	11.846,8	15,9	5,1	14,3
FTSE Latibex All Share	2.082,9	-23,2	-19,7	-21,0

Font: Bloomberg i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

Es manté el contrast entre les borses europees i el creixement més expansiu de les borses dels EUA i del Japó

Durant el primer semestre del 2013 tots els índexs internacionals —a excepció de l'IBEX 35 i l'índex italià FTSE MIB 40, que han tancat el semestre amb un -5,0 % i un -6,4 %, respectivament— han presentat un comportament positiu. L'índex japonès Nikkei 225 i l'americà Dow Jones, amb increments del 31,6 % i del 13,8 %, respectivament, són els que s'han comportat millor. L'índex anglès FTSE 100 s'ha revalorat un 5,4 %, mentre que l'alemany Dax Xetra 30 (4,6 %) i el francès CAC 40 (2,7 %) han seguit una evolució positiva similar. Finalment, l'Euro Stoxx 50, representatiu de les principals empreses europees, ha disminuït un 1,3 %. Durant el mes de juliol totes les borses esmentades han augmentat la rendibilitat. Gràcies a això, tant l'Euro Stoxx 50 com l'IBEX 35 i l'FTSE MIB 40 han deixant enrere les pèrdues i han recuperat beneficis. Malgrat aquesta recuperació, el conjunt de les borses europees continua mantenint fortes distàncies amb els resultats del Dow Jones (18,3 %) i sobretot del Nikkei 225 (34,7 %).

Rendibilitats dels principals índexs borsaris internacionals

(% de variació)

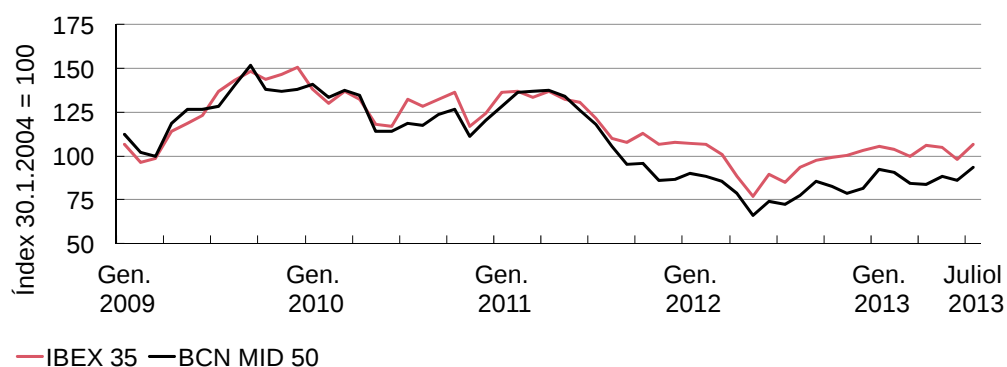
		del 30.6.2012 al 30.6.2013	del 31.12.2012 al 30.6.2013	del 31.12.2012 al 31.7.2013
Euro Stoxx 50	Zona euro	14,9	-1,3	5,0
CAC 40	França	17,0	2,7	9,7
FTSE MIB 40	Itàlia	6,8	-6,4	1,3
IBEX 35	Espanya	9,3	-5,0	3,3
Dax Xetra 30	Alemanya	24,0	4,6	8,7
FTSE 100	Regne Unit	11,6	5,4	12,3
Dow Jones	EUA	15,8	13,8	18,3
Nikkei 225	Japó	51,9	31,6	34,7

Font: Bloomberg i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

El BCN MID 50 és l'índex borsari espanyol que obté millors resultats

L'índex de la Borsa de Valors de Barcelona BCN MID 50, que agrupa les cinquanta companyies mitjanes de més contractació en aquesta Borsa i que no formen part de l'IBEX 35, és l'índex borsari de l'Estat que ha registrat millors resultats en el set primers mesos de l'any (14,3 %). La resta d'índexs de les borses espanyoles han obtingut guanys inferiors que oscil·len entre el 3,3 % (Madrid) i el 7,5 % (València).

Evolució de l'IBEX 35 i el BCN MID 50

Dades reindexades de l'índex IBEX 35 i de l'índex BCN MID 50.

Font: Borsa de Valors de Barcelona, Bloomberg i Direcció General Política Financera, Assegurances i Tresor.

que ha registrat millors resultats en el set primers mesos de l'any (14,3 %). La resta d'índexs de les borses espanyoles han obtingut guanys inferiors que oscil·len entre el 3,3 % (Madrid) i el 7,5 % (València).

Millora la quota de contractació de la Borsa de Valors de Barcelona

El volum de contractació de la Borsa de Barcelona durant el primer semestre del 2013 és de 89.289,2 milions d'euros, un 11,3 % inferior al del mateix semestre de l'any anterior. Aquesta reducció és resultat de la disminució de l'activitat de la renda variable, especialment de la contractació d'accions i drets al primer mercat (un 8,0 % i un 29,7 % inferiors a la contractació de l'any anterior, respectivament), així com del descens de l'activitat de la renda fixa, en la qual els efectes públics han baixat un 19,4 %.

Volum efectiu de contractació a la Borsa de Valors de Barcelona

Tipus de valor	Milions d'euros el 30.6.2013	% de variació del 30.6.2012 al 30.6.2013
Efectes públics	23.018,7	-19,4
Obligacions	1.415,3	92,3
Accions	62.021,5	-8,0
Fons cotitzats	50,7	23,2
<i>Warrants</i>	98,9	56,2
Drets	2.683,9	-29,7
Segon mercat	0,2	3.755,9
Total	89.289,2	-11,3

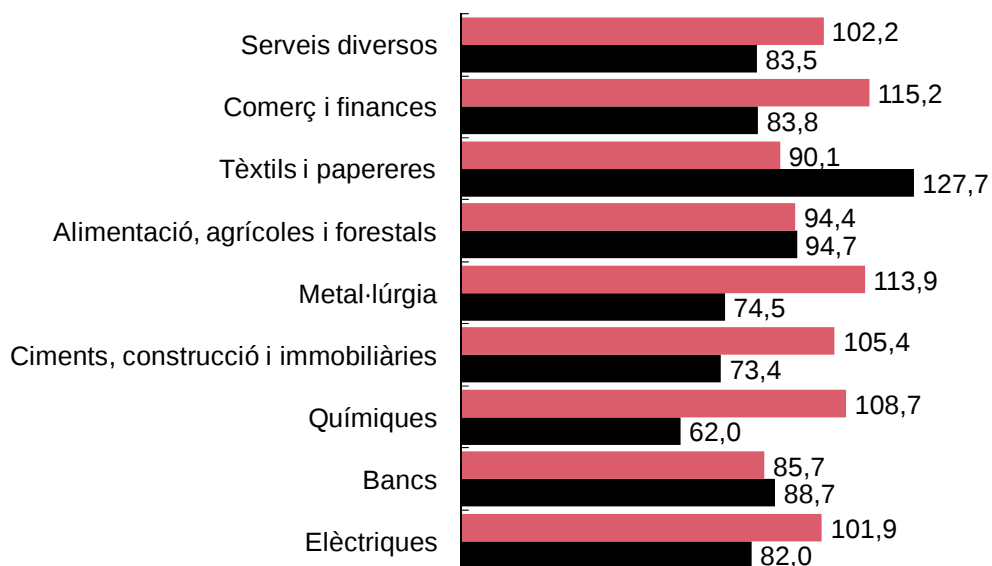
Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

El pes de la contractació de renda variable s'ha situat en el 72,6 %, dada superior a la corresponent al primer semestre del 2012 (70,9 %). Cal destacar l'evolució favorable de les obligacions, que han pujat un 92,3 %. A finals de juny la quota de la Borsa de Barcelona —inclou SIBE, MAB, fons cotitzats (EFT) LATIBEX i *warrants*— en el conjunt estatal s'ha situat en el 25,4 %, enfront del 24,7 % del primer semestre del 2012.

La major part dels índexs sectorials han tingut un comportament positiu el primer semestre

Els índexs sectorials de la Borsa de Barcelona han presentat resultats majoritàriament positius el primer semestre del 2013. Així, han tingut una evolució favorable els índexs de comerç i finances (15,2 %), de metal·lúrgia (13,9 %), de químiques (8,7 %), de ciments, construcció i immobiliàries (5,4 %), de serveis diversos (2,2 %) i d'elèctriques (1,9 %). Només tres índexs sectorials han tingut un comportament negatiu: alimentació, agrícoles i forestals, -5,6 %; tèxtil i papereres, -9,9 %, i bancs, -14,3 %.

Índexs sectorials de la Borsa de Barcelona

■ Índex el 30 de juny de 2013 ■ Índex el 30 de juny de 2012

Base índex any 2013: 1 de gener del 2013 = 100.

Base índex any 2012: 1 de gener del 2012 = 100.

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

La negociació al mercat de deute públic de Catalunya cau un 18,7 %

La negociació acumulada el primer semestre del 2013 al Mercat de Deute Públic de Catalunya suma un total de 23.015 milions d'euros, un 18,7 % menys que l'acumulada durant el mateix període de l'any

Mercat del deute públic de Catalunya a la Borsa de Valors de Barcelona

(de l'1 de gener al 30 de juny del 2013)

Tipus d'operació ordenada	Nombre d'operacions		Volum contractat		
	30.6.2013	% de variació del 30.6.2012 al 30.6.2013	Milions d'euros el 30.6.2013	% de distribució	% de variació del 30.6.2012 al 30.6.2013
Compravenda simple al comptat	2.891	-39,8	832,4	3,6	-47,2
Compravenda a termini	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Doble pacte de recompra a un dia	248	-2,0	11.917,1	51,8	-3,5
Doble pacte de recompra a més d'un dia	0	0,0	0,0	0,0	-100,0
Simultànies al comptat	496	-29,6	2.288,2	9,9	-66,2
Simultànies a termini	0	-100,0	0,0	0,0	-100,0
Altres operacions	595	2,0	7.977,3	34,7	8,0
Total	4.230	-34,0	23.015,0	100,0	-18,7

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

anterior. Així mateix, el nombre d'operacions realitzades és un 34,0 % inferior al del mateix període de l'any anterior. Aquest mercat ha representat un 25,8 % del total negociat a la Borsa de Valors de Barcelona el primer semestre del 2013 (el primer semestre del 2012 va representar un 28,1 %. El valor nominal total admès a negociació és de 14.489,79 milions d'euros, el 42,4 % del qual correspon a persones no residents (el primer semestre del 2012, el 42,1 %). Hi ha hagut 39 emissions de bons i obligacions i 11 emissions de pagarés admesos a negociació, que generen un volum de contractació mitjà diari de 184,1 milions d'euros. Les entitats financeres creadores de mercat han ordenat el 80,9 % de les operacions (el 80,2 % durant el primer semestre del 2012) en resposta al compromís assumit de dotar de liquiditat el mercat.

7.

El sector públic

Els comptes de la Generalitat es continuen regint per la situació de pròrroga pressupostària

El pressupost de la Generalitat continua en situació de pròrroga. El Decret 170/2012, de 27 de desembre, va establir els criteris d'aplicació de la pròrroga del pressupost de la Generalitat del 2012 mentre no entrés en vigor el del 2013. Posteriorment, el Decret 164/2013, de 14 de maig, va adaptar la situació de pròrroga al nou objectiu de dèficit públic que va fixar el Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques per al conjunt de les comunitats autònomes (l'1,2 % del PIB en comptes del 0,7 %). Tanmateix, llavors s'estava pendent que es concretés l'objectiu de dèficit definitiu per a Catalunya. El 31 de juliol, justament el dia que es tanca aquest informe, el Consell de Política Fiscal i Financera fixa en l'1,58 % del PIB (valor inferior al que es reclamava) el límit del dèficit de la Generalitat corresponent al 2013.

L'estat d'execució dels comptes de la Generalitat durant el primer semestre del 2013 mostra que els ingressos no financers liquidats són un 8,8 % inferiors als de l'exercici anterior. Cal tenir present, però, que les dades que es comparen no són del tot homogènies, perquè tant el 2012 com el 2013 els ingressos incorporen bestretes (que es cancel·len a final de l'exercici) a compte dels recursos previstos en el sistema de finançament. Sense tenir en compte els recursos anticipats, que

Estat d'execució del pressupost d'ingressos de la Generalitat a 30 de juny del 2013 (milions d'euros)

	Previsions inicials	Drets liquidats (DL)	Ingressos recaptats (DL)	% de variació (DL 2013/2012)
Impostos directes	8.116	3.932	3.837	-2,8
Impostos indirectes	9.307	4.304	4.249	6,0
Taxes i altres ingressos	519	243	166	25,7
Transferències corrents	4.965	2.411	2.409	-37,6
Ingressos patrimonials	9	16	15	-23,3
Alienació d'inversions	888	145	145	--
Transferències de capital	290	133	132	78,5
Operacions corrents	22.916	10.906	10.675	-10,5
Operacions de capital	1.178	278	278	253,4
Ingressos no financers	24.094	11.184	10.953	-8,8

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

enguany són inferiors als de l'any passat, els ingressos no financers han disminuït un 3,0 %.

Els impostos directes s'han reduït un 2,8 %, com a resultat, principalment, de la disminució del 4,5 % de les bestretes mensuals del tram autonòmic de l'IRPF que estableix el Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques. L'impost sobre successions disminueix un 15,3 %, perquè l'any passat es van ingressar unes autoliquidacions d'importos extraordinaris. Al seu torn, els ingressos corresponents a l'impost sobre el patrimoni provenen d'autoliquidacions extemporànies de l'exercici 2011 i de les declaracions complementàries de l'amnistia fiscal del 2012. Pel que fa als impostos indirectes, que s'han incrementat un 6 %, les bestretes de l'IVA han crescut un 12,5 %, com a conseqüència de la pujada de tipus vigent des de setembre del 2012; cal tenir en compte que aquest augment de recaptació per IVA no incideix en els recursos totals de la Generalitat, perquè es compensa mitjançant un ajust negatiu en el fons de suficiència. D'altra banda, els drets liquidats de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats ha disminuït un 4,2 %.

El capítol de taxes i altres ingressos s'ha incrementat amb força, un 25,7 %, a conseqüència de l'augment dels ingressos per multes i sancions i del gravamen de protecció civil, com també de la liquidació de la taxa per expedició i dispensació de receptes mèdiques i de la taxa per la prestació de serveis personals i materials en l'àmbit de l'Administració de justícia. Els ingressos d'aquestes taxes, que actualment es troben en suspensió per interposició d'un recurs al Tribunal Constitucional, corresponen als darrers mesos del 2012.

Les transferències corrents en conjunt han disminuït un 37,6 %, però les dinàmiques dels principals components són molt diferents. Cal destacar el següent: a) les bestretes a compte del sistema de finançament són inferiors a les de l'any passat, com s'ha comentat anteriorment; b) el fons de garantia de serveis públics fonamentals té signe negatiu, perquè és una aportació de Catalunya a l'Estat, i es redueix un 33,6 %, fet que ha millorat els recursos disponibles per a la Generalitat; c) el fons de suficiència global aporta uns recursos un 55,6 % inferiors, bàsicament com a compensació de l'increment de la bestreta de l'IVA, i d) les transferències de l'Administració central als ens locals, en les quals la Generalitat fa d'intermediària, s'han incrementat un 6,1 %.

Cal esmentar també els recursos puntuals comptabilitzats en el capítol d'alienació d'inversions, que corresponen a la venda d'edificis. Els ingressos per operacions de capital, que són irregulars en el temps, s'han incrementat un 253,4 %.

Pel que fa a les despeses, els nous criteris d'aplicació que estableix la modificació de la pròrroga amplien el volum de recursos disponibles fixat en la pròrroga anterior per als capítols 2, 4, 5, 6, 7 i 8 (72 %) fins al 86 %, si bé continua havent-hi certes limitacions per a la disponibilitat efectiva. Es mantenen la pròrroga total dels crèdits destinats a pagament d'interessos i amortització del deute (capítols 3 i 9) i la consolidació dels ajustos aplicats l'any anterior en les despeses de personal, que s'ajusten a les dotacions pressupostades el 31 de desembre del 2012.

**Estat d'execució del pressupost de despeses de la Generalitat
a 30 de juny del 2013 (milions d'euros)**

	Crèdits inicials	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació (OR 2013/2012)
Remuneracions del personal	5.159	5.128	2.284	-5,2
Compra de béns corrents i serveis	1.219	1.321	343	-22,6
Interessos	1.994	1.994	794	-8,0
Transferències corrents	16.763	17.038	7.547	-11,1
Fons de contingència	248	125	0	0,0
Inversions reals	702	634	112	-43,2
Transferències de capital	811	1.040	349	12,8
Operacions corrents	25.384	25.607	10.967	-10,1
Operacions de capital	1.513	1.674	461	-9,0
Despeses no financeres	26.897	27.281	11.428	-10,1

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

En conjunt, les obligacions reconegudes el primer semestre són un 10,1 % inferiors a les del mateix mes de l'any passat. No obstant això, com a conseqüència de les restriccions que s'han establert en la pròrroga pressupostària, aquesta disminució afecta de forma diferent els diversos capítols. Així, la despesa de personal es redueix un 5,2 %, perquè es consoliden la reducció del 15 % de la jornada del personal interí, la no-reposició de jubilacions i la reducció del 50 % de la paga extra. Les despeses del capítol de compra de béns corrents i serveis disminueixen un 22,6 %. Cal tenir en compte que la pròrroga pressupostària limita l'execució d'aquestes despeses i que la seva comptabilització té una calendari diferent del de l'any passat. La partida que té més incidència en el descens d'aquest capítol és la de lloguers i cànons a Infraestructures de la Generalitat de Catalunya (SAU). Els interessos del deute es redueixen un 8 %, amb un ritme d'execució superior al 2012. Al seu torn, les transferències corrents disminueixen un 11,1 %. Com s'ha comentat abans, la transferència de l'Administració central als ens locals, en la qual la Generalitat fa d'intermediària, suavitza el descens d'aquest capítol. Les transferències que acusen la reducció més important són les destinades a l'Institut

Català de la Salut (CatSalut) i, tot i que amb menys intensitat, l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS) i els concerts educatius. Això es deu al fet que, per qüestions de calendari, el Departament d'Empresa i Ocupació no ha transferit els recursos al SOC. Per acabar, les operacions de capital han disminuït un 9 %.

La recaptació tributària de la Generalitat s'estanca

Segons el criteri de caixa, la recaptació acumulada dels impostos gestionats per la Generalitat el primer semestre del 2013 és pràcticament igual a la del mateix període de l'any passat.

Hi ha dues figures tributàries que augmenten la recaptació: l'impost sobre transmissions patrimonials, que és el que té més capacitat recaptatòria (34,8 % del total), augmenta un 4,3 % gràcies a l'impuls que ha experimentat els mesos de febrer i maig. També augmenta la recaptació de l'impost sobre el patrimoni, que el primer semestre del 2013 inclou uns ingressos, procedents d'autoliquidacions extemporànies del 2011, que l'any anterior no van tenir lloc. El creixement de la recaptació d'aquests dos tributs compensa la davallada de la resta.

Els tributs que els sis primers mesos de l'any han reduït els ingressos són: a) l'impost sobre actes jurídics documentats, que cau un 20,2 %; b) l'impost sobre successions i donacions, que disminueix un 21,1 % perquè la recaptació de l'any passat va ser molt elevada, gràcies a la presentació d'autoliquidacions extraordinàries; c) la taxa sobre el joc, que disminueix un 4,5 %; d) l'impost especial sobre determinats mitjans de transport, que cau un 42,8 %, i e) l'impost especial sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs, que cau un 32,7 %, perquè comença a reflectir la modificació introduïda pels pressupostos generals de l'Estat, que integra el tram estatal d'aquest impost en el d'hidrocarburs.

Quant a la resta de tributs, destaquen els ingressos corresponents al quart trimestre del 2012 procedents de l'impost sobre grans establiments comercials i de l'impost sobre estades en establiments turístics. Aquest darrer impost va entrar en vigor l'1 de novembre del 2012, d'acord amb el Decret 129/2012, de 9 d'octubre, pel qual s'aprova el reglament de l'impost sobre les estades en establiments turístics.

Recaptació tributària de la Generalitat

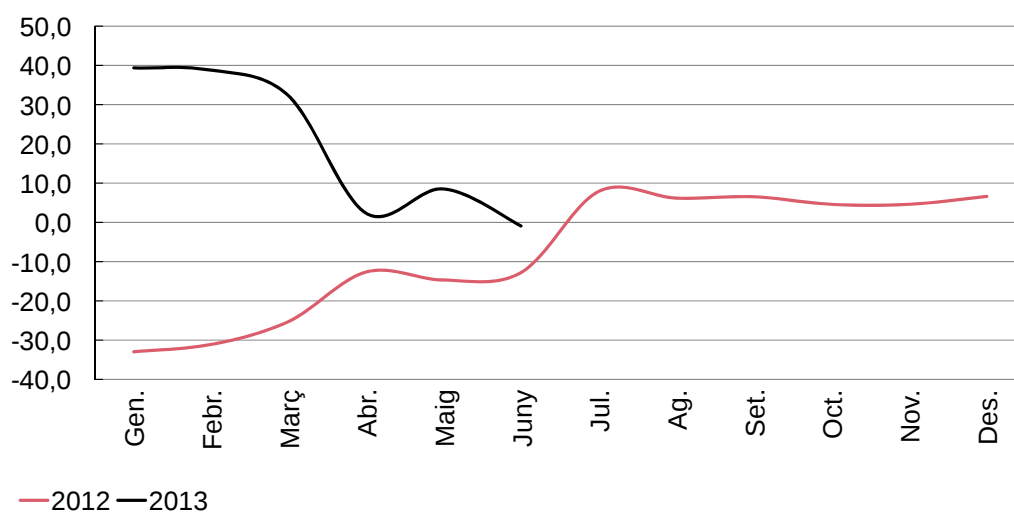
(Gener-juny del 2013)

	Milions d'euros	% de variació 2013/2012
Impost sobre successions i donacions	168	-21,1
Impost sobre el patrimoni	106	—
Impost sobre transmissions patrimonials	359	4,3
Impost sobre actes jurídics documentats	151	-20,2
Taxa sobre el joc	106	-4,5
Impost especial sobre determinats mitjans de transport	24	-42,8
Impost especial sobre vendes minoristes de determinats hidrocarburs	84	-32,7
Impost sobre grans establiments comercials	16	—
Impost sobre estades en establiments turístics	8	—
Altres	11	53,1
Total	1.034	-0,7

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Recaptació aplicada de la Generalitat de Catalunya

(taxes de variació interanual sobre xifres acumulades)

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Les mesures fiscals i normatives impulsen els ingressos bruts dels impostos de l'Estat

La recaptació de l'Estat a Catalunya de gener a juny del 2013 és similar a la que hi va haver en el mateix període de l'any anterior. En canvi, la recaptació ha disminuït un 2,9 % al conjunt de comunitats autònomes (excepte al País Basc i a Navarra). Aquestes dades, però, no tenen en compte que, en els dos períodes considerats, el ritme de devolució d'alguns impostos no és sempre coincident. La recaptació homogènia,

que només és disponible de forma agregada, mostra que la recaptació real de les delegacions de l'Agència Tributària en les 15 comunitats autònomes no forals ha crescut un 3,1 %, en comptes d'un -2,9 %. L'augment recaptatori bàsicament es deriva dels canvis en la normativa i la gestió, tot i que hi ha millores en les bases tributàries vinculades als salaris i al consum.

A Catalunya, l'IRPF, que concentra el 44,8 % de la recaptació, ha disminuït un 3,2 %. En el conjunt de comunitats autònomes no forals la davallada és superior, d'un 5,6 %. Aquest impost rep l'efecte negatiu de l'augment de les devolucions que s'ha produït els primers mesos de l'any i l'avançament de les devolucions de la campanya de renda del 2012. D'altra banda, tenen un impacte positiu en la recaptació el gravamen complementari i el fet que la caiguda dels salaris i pensions en grans empreses i administracions públiques sigui inferior. L'IVA, que suposa el 42,4 % de la recaptació total a Catalunya, presenta una evolució positiva, amb un creixement d'un 12,3 % a Catalunya i d'un 5,7 % al conjunt de comunitats autònomes no forals. Això és conseqüència de la pujada del tipus el setembre del 2012 i la suavització de la caiguda del consum. Els impostos especials creixen un 22,9 % a Catalunya i un 5,7 % en el conjunt de les 15 comunitats no forals. Entre aquests, l'impost sobre hidrocarburs rep l'impacte positiu dels canvis normatius i de gestió, com la inclusió de l'antic tram estatal de l'impost sobre vendes minoristes d'hidrocarburs; també es recupera el consum de gasolines i gasoils. L'impost sobre el tabac recull l'efecte d'acaparament abans de les pujades de tipus.

Recaptació tributària de l'Administració central a Catalunya¹

(Gener-juny del 2013)

	Milions d'euros	% de Catalunya sobre el total de les comunitats autònomes	% de variació 2013/2012	
			Catalunya	Total de les comunitats autònomes ²
IRPF	6.434	21,8	-3,2	-5,6
Impost sobre societats	435	21,6	-56,8	-51,6
IVA	6.088	23,9	12,3	5,7
Impostos especials	658	7,0	22,9	5,7
Impost sobre tràfic exterior	247	40,1	-10,4	-10,5
Altres ingressos tributaris	504	20,4	7,5	0,9
Recaptació tributària	14.366	20,7	0,1	-2,9

¹Inclou la part que conforma el conjunt d'impostos cedits a les comunitats autònomes de règim comú i a les corporacions locals.

²Inclou la recaptació efectuada per les delegacions de l'AEAT; no l'efectuada per les diputacions forals de la Comunitat Autònoma del País Basc ni de la Comunitat Foral de Navarra.

Font: Informe mensual de recaptació tributària (AEAT).

L'evolució de l'impost sobre societats de gener a juny no és representativa, ja que s'han produït devolucions extraordinàries d'exercicis tancats, que en redueixen la recaptació. De la resta d'impostos, el de tràfic exterior disminueix un 10,4 % a Catalunya i un 10,5 % en total, i destaquen els canvis vinculats a la imposició ambiental. La Llei 15/2012, de 27 de desembre, de mesures fiscals per a la sostenibilitat energètica, va crear noves figures (els impostos sobre el valor de la producció de l'energia elèctrica, la producció i l'emmagatzematge de combustible nuclear gastat i els residus radioactius) i va modificar els impostos especials sobre el carbó i els hidrocarburs. Els ingressos addicionals vinculats a la fiscalitat ambiental suposen al voltant de 640 milions d'euros en el total de comunitats autònomes no forals.

8.

Recull d'indicadors

Producte interior brut

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals			
	2010	2011	2012	2012-III	2012-IV	2013-I	2013-II
Catalunya							
PIB	0,3	0,5	-1,3	-1,6	-1,8	-1,7	-1,3 (A)
Demanda interior ¹	-1,3	-2,2	-3,1	-2,7	-3,5	-4,4	-
Demanda externa ¹	1,6	2,7	1,8	1,1	1,7	2,7	-
Espanya							
PIB	-0,3	0,4	-1,4	-1,6	-1,9	-2,0	-1,7 (A)
Demanda interior ¹	-0,6	-1,9	-3,9	-4,0	-4,7	-4,9	-
Demanda externa ¹	0,3	2,3	2,5	2,4	2,8	2,9	-
Zona euro							
PIB	2,0	1,5	-0,6	-0,7	-0,9	-1,1	-
Demanda interior ¹	1,3	0,6	-2,2	-2,4	-2,2	-2,2	-
Demanda externa ¹	0,7	0,9	1,6	1,9	1,3	1,1	-
Internacional							
PIB UE-28	2,1	1,6	-0,4	-0,4	-0,7	-0,7	-
PIB UE-15	2,1	1,5	-0,4	-0,5	-0,7	-0,8	-
PIB EUA	2,5	1,8	2,8	3,1	2,0	1,3	1,4
PIB Japó	4,7	-0,6	1,9	0,3	0,4	0,2	-

A= Avanç.

¹Contribució al creixement.

Font: Direcció General de Política i Promoció Econòmica, Eurostat, INE, Idescat i BEA.

Altres indicadors internacionals

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-II	2012-III	2012-IV	2013-I	3-2013	4-2013	5-2012	6-2012
Tipus de canvi \$/euro (nivell)*	1,33	1,39	1,29	1,25	1,30	1,32	1,31	1,30	1,30	1,30	1,32
Preu del petroli (\$ EUA / barril)	29,6	40,5	0,2	-3,8	0,8	-4,9	-5,3	-13,6	-13,9	-6,9	7,5

Font: Banc d'Espanya.

Activitat i demanda

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-III	2012-IV	2013-I	2013-II	3-2013	4-2013	5-2012	6-2012
Catalunya											
Índex de producció industrial ¹	4,5	-2,4	-2,7	-3,8	-1,6	-0,4	-	1,9	0,7	1,1	-
Consum de ciment	-20,5	-21,2	-29,4	-30,3	-25,8	-28,7	-20,0	-42,3	-14,3	-23,1	-21,8
Xifra negoci activitats de serveis	2,3	-0,6	-5,3	-5,7	-6,2	-8,2	-	-10,8	0,8	-3,0	-
Vendes de comerç al detall ²	0,8	-5,7	-6,6	-6,6	-10,6	-10,5	-5,6	-10,7	-4,2	-5,1	-7,3
Importacions de béns de capital	3,1	-8,9	-8,2	-11,0	-3,3	-18,5	-	-31,8	-10,8	-	-
Espanya											
Índex de producció industrial ¹	0,9	-1,8	-5,9	-5,5	-5,7	-4,1	-	-0,8	-1,5	-1,3	-
Consum de ciment	-15,4	-16,4	-34,0	-34,6	-31,3	-29,3	-19,2	-39,8	-13,0	-20,4	-23,2
Xifra negoci activitats de serveis	0,9	-1,4	-5,6	-5,8	-6,1	-7,6	-	-10,4	0,6	-2,1	-
Vendes de comerç al detall ²	-1,1	-5,6	-6,8	-7,7	-9,6	-9,9	-4,9	-11,2	-2,9	-4,7	-7,0
Importacions de béns de capital	11,5	-5,4	-13,0	-15,9	-15,3	-7,2	-	-17,0	1,2	-	-

¹Sèrie original corregida d'efectes de calendari.

²En valors constants. Exclou estacions de servei.

Font: INE, Idescat i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Comerç exterior

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-III	2012-IV	2013-I	2013-II	3-2013	4-2013	5-2012	6-2012
Catalunya											
Exportacions de béns	17,9	12,5	5,7	-0,3	8,4	-2,9	-	-10,1	13,4	2,6	-
Importacions de béns	17,3	6,9	-3,1	-4,5	-3,3	-11,2	-	-23,6	-0,6	-2,1	-
Espanya											
Exportacions de béns	16,8	15,2	3,8	4,2	4,2	3,9	-	2,0	18,6	7,3	-
Importacions de béns	16,5	9,6	-2,8	-2,1	-6,4	-6,9	-	-15,0	7,2	-2,2	-

Font: Idescat i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Mercat de treball

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-III	2012-IV	2013-I	2013-II	3-2013	4-2013	5-2012	6-2012
Catalunya											
Actius	0,2	0,0	-2,1	-2,5	-2,3	-2,6	-2,2	-	-	-	-
Ocupats	-1,6	-1,8	-6,2	-6,2	-6,5	-5,6	-4,6	-	-	-	-
Aturats	9,4	8,4	15,3	13,3	14,2	7,8	6,3	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	63,9	63,4	60,3	60,4	59,1	58,9	59,3	-	-	-	-
Taxa d'atur*	17,8	19,2	22,6	22,6	23,9	24,5	23,8	-	-	-	-
Afiliats a la Seguretat Social	-1,9	-1,7	-3,2	-3,1	-4,0	-3,9	-3,3	-3,8	-3,7	-3,3	-3,0
Atur registrat	11,6	4,7	6,0	6,5	5,4	4,1	1,8	4,0	3,3	1,8	0,3
Espanya											
Actius	0,2	0,1	-0,2	-0,2	-0,7	-1,0	-1,5	-	-	-	-
Ocupats	-2,3	-1,9	-4,5	-4,6	-4,8	-4,6	-3,6	-	-	-	-
Aturats	11,6	7,9	15,4	16,1	13,1	10,0	5,0	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	59,4	58,5	56,2	56,3	55,4	54,5	55,1	-	-	-	-
Taxa d'atur*	20,1	21,6	25,0	25,0	26,0	27,2	26,3	-	-	-	-
Afiliats a la Seguretat Social	-1,9	-1,5	-3,4	-3,4	-4,4	-4,3	-3,7	-4,2	-3,9	-3,6	-3,7
Atur registrat	11,4	4,8	10,9	11,9	10,5	7,1	4,1	6,0	5,2	3,8	3,2
Zona euro											
Ocupació	-0,5	0,3	-0,7	-0,6	-0,7	-1,0	-	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (15-64 anys)*	64,1	64,3	63,8	64,1	63,7	-	-	-	-	-	-
Taxa d'atur *	10,1	10,2	11,4	11,2	11,8	12,6	12,1	-	-	-	-

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social i Eurostat.

Preus i salaris

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2010	2011	2012	2012-III	2012-IV	2013-I	2013-II	3-2013	4-2013	5-2012	6-2012
Catalunya											
Índex de preus de consum	2,0	3,3	2,9	3,2	3,8	3,2	2,2	3,0	1,8	2,2	2,6
% de variació interanual desembre	3,0	2,5	3,6	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	0,9	1,8	2,1	2,2	3,2	3,0	2,7	3,0	2,5	2,7	2,7
Índex de preus industrials	2,4	6,4	3,3	3,1	3,3	1,9	0,5	0,8	0,2	0,4	0,9
Salaris pactats en convenis ¹	1,91	2,79	-	2,0	-	-	-	-	-	-	-
Cost laboral total ²	0,6	1,2	-0,3	0,9	-1,5	-1,1	-	-	-	-	-
Espanya											
Índex de preus de consum	1,8	3,2	2,4	2,8	3,1	2,6	1,7	2,4	1,4	1,7	2,1
% de variació interanual desembre	3,0	2,4	2,9	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	0,6	1,7	1,6	1,6	2,3	2,2	1,9	2,3	1,9	2,0	2,0
Índex de preus harmonitzat	1,8	3,1	2,4	2,8	3,2	2,8	1,8	2,6	1,5	1,8	2,2
Índex de preus industrials	3,2	6,9	3,5	3,9	3,5	1,6	0,4	0,0	-0,61	0,64	1,27
Salaris pactats en convenis ¹	2,16	2,38	1,44	1,3	1,3	0,6	0,7	0,55	0,58	0,63	0,65
Cost laboral total ²	0,4	1,2	-0,6	-0,1	-3,2	-1,4	-	-	-	-	-
Zona euro											
Índex de preus harmonitzat	1,6	2,7	2,5	2,5	2,3	1,9	1,4	1,7	1,2	1,4	1,6
% de variació interanual desembre	2,2	2,7	2,2	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	1,0	1,7	1,8	1,7	1,6	1,5	1,2	1,6	1,1	1,3	1,3
Índex de preus industrials	2,9	5,9	2,7	2,4	2,3	1,2	-	0,6	-0,2	-0,1	-

¹Fins al final del període: les dades anuals inclouen les revisions pactades.

²Cost per treballador i mes.

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, i Eurostat.

Requadre: fluxos d'emigració de població de Catalunya a l'estranger

La gravetat de la crisi econòmica i el fort deteriorament del mercat laboral han provocat una sortida de població de Catalunya cap a l'estranger, impulsada per la possibilitat de trobar millors oportunitats laborals en altres territoris. Les persones que emigren majoritàriament són estrangers que prèviament havien fet el camí invers, però també hi ha emigrants catalans. Aquest darrer fenomen provoca certa preocupació, sobretot pel fet que una part important dels que emigren són persones joves que tenen un nivell alt de formació. En aquesta nota es fa una breu anàlisi de les fonts estadístiques que recullen aquestes sortides de població cap a l'estranger. El primer que destaca és que les sortides de població són una variable demogràfica difícil de recollir, atès que en la majoria de casos no hi ha incentius per comunicar-les. De fet, sovint es tracta d'una emigració temporal que pot acabar convertint-se en permanent. En qualsevol cas, de moment no sembla que aquesta sortida de població autòctona sigui gaire significativa, tot i que ha tendit a augmentar, i és probable que els anys vinents ho continuï fent si el panorama laboral no millora de manera clara.

La principal font estadística dels fluxos de sortida de població és l'Estadística de variacions residencials (EVR), publicada per l'INE i l'Idescat. Aquesta estadística, que es fa a partir del padró municipal, recull el nombre d'emigrants (sortides) i d'immigrants (entrades) entre Catalunya i l'exterior (l'estranger i Espanya). A banda d'aquesta estadística d'origen administratiu, l'INE també ha publicat, per primera vegada el juny del 2013, l'Estadística de migracions, que proporciona informació del període 2008-2012. En aquest cas es parteix de l'EVR, però posteriorment s'hi incorpora un tractament estadístic. Fonamentalment, es depuren les dades i es distribueixen temporalment alguns moviments administratius dels padrons, que els ajuntaments sovint realitzen d'ofici i que es poden acumular temporalment en moments determinats. L'Estadística de migracions també intenta corregir les desviacions que provoca el retard administratiu registral. A la pràctica, aquest ajust estadístic comporta unes xifres d'emigració de població estrangera més altes que les de l'EVR. En el cas de les dades de Catalunya aquest efecte és especialment rellevant.

Totes dues fonts estadístiques posen de manifest que els fluxos de sortida de població catalana cap a l'estranger són creixents, però encara poc significatius. De fet, els fluxos de sortida de persones estrangeres són molt superiors, sobretot segons les dades de l'Estadística de migracions. Així, del total de sortides de Catalunya cap a l'estranger que capta l'Estadística de migracions per a l'any 2012, 11.523 corresponen a catalans, i 121.617, a població estrangera, mentre que segons l'EVR van sortir 10.791 catalans i 87.985 estrangers. En definitiva, l'Estadística de migracions capta una sortida molt més gran de població estrangera que l'EVR; en canvi, totes dues fonts mostren xifres similars de sortides de catalans cap a l'estranger.

Sortida de població resident a Catalunya cap a l'estranger

	2008	2009	2010	2011	2012	% de variació anual acumulativa 2008-2012
Població resident a Catalunya	81.623	107.452	114.956	117.284	133.140	13,0
Segons la nacionalitat administrativa						
Espanyola	5.741	6.073	7.169	9.710	11.523	19,0
Nascuda a l'estranger	1.405	1.716	2.074	2.985	3.825	28,5
Nascuda a Catalunya i a la resta de l'Estat	4.336	4.357	5.095	6.725	7.698	15,4
Estrangera	75.882	101.379	107.787	107.574	121.617	12,5

Font: Estadística de migracions (INE).

La informació de l'EVR, que proporciona dades des de l'any 2006 i permet la desagregació per grups d'edat, assenyala que l'any 2012 van sortir 10.791 catalans cap a l'estranger, però cal matisar la interpretació d'aquestes dades.

Gairebé una tercera part d'aquests fluxos de sortida els protagonitza població que, tot i que tenia la nacionalitat espanyola i residia a Catalunya, havia nascut a l'estranger. Així, d'aquestes 10.791 sortides, 3.692 corresponen a persones nascudes a l'estranger, i 7.099, a autòctons.

Si es mira la distribució per edats de la població autòctona que ha emigrat a l'estranger, destaca l'elevat pes que té la franja d'edat de menys de 16 anys (un 30,2 %). Aquest fet suggereix que molt probablement una part rellevant d'aquests menors d'edat ha nascut a Catalunya i és filla de població estrangera que retorna al país d'origen o que torna a emigrar. D'altra banda, també són importants els grups d'edat de 25 a 34 anys (2.075 sortides, un 29,2 % del total) i de 35 a 44 anys (1.324 sortides, un 18,7 % del total).

Sortida de població resident a Catalunya cap a l'estranger

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	% de variació anual acumulativa 2008-2012
Nombre de persones								
Població resident a Catalunya	51.473	67.214	81.326	111.427	113.741	100.589	98.776	
Segons la nacionalitat administrativa								
Espanyola	4.032	4.696	5.966	6.042	6.581	9.193	10.791	
Nascuda a l'estranger	735	976	1.543	1.785	2.004	2.095	3.692	
Nascuda a Catalunya i a la resta de l'Estat	3.297	3.720	4.423	4.257	4.577	6.288	7.099	
Estrangera	47.441	62.518	75.360	105.385	107.160	91.396	87.985	
Baixes per caducitat	16.508	36.270	37.168	49.611	44.257	37.446	34.809	
Distribució percentual (%)								
Població resident a Catalunya	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Segons la nacionalitat administrativa								
Espanyola	7,8	7,0	7,3	5,4	5,8	9,1	10,9	
Nascuda a l'estranger	1,4	1,5	1,9	1,6	1,8	2,1	3,7	
Nascuda a Catalunya i a la resta de l'Estat	6,4	5,5	5,4	3,8	4,0	6,3	7,2	
Estrangera	92,2	93,0	92,7	94,6	94,2	90,9	89,1	
% de variació anual								
Població resident a Catalunya		30,6	21,0	37,0	2,1	-9,7	-13,2	5,0
Segons la nacionalitat administrativa								
Espanyola		16,5	27,0	1,3	8,9	52,2	64,0	16,0
Nascuda a l'estranger		32,8	58,1	15,7	12,3	17,4	84,2	24,4
Nascuda a Catalunya i a la resta de l'Estat		12,8	18,9	-3,8	7,5	47,7	55,1	12,6
Estrangera		31,8	20,5	39,8	1,7	-13,3	-17,9	3,9

Font: Enquesta de variacions residencials (Idescat i INE).

Hi ha un factor addicional que s'ha de tenir en compte a l'hora de valorar les dades: pot ser que no estiguin comptabilitzats força catalans que han emigrat, perquè no s'hagin donat de baixa en el padró ni s'hagin donat d'alta en el consolat del país de destinació, especialment les persones que han anat cap a altres països de la UE, ja que en aquest cas la mobilitat és relativament fàcil. Es tracta d'una emigració recent i de persones que marxen amb l'objectiu de tenir millors oportunitats laborals (sovint es planteja com una experiència temporal). Aquesta població podria aflorar com a emigrada en les estadístiques dels anys vinents. Aquest fet afecta directament l'EVR, però també l'Estadística de migracions, perquè la seva informació parteix de l'estadística anterior. Tot això fa convenient esperar a disposar de dades de

períodes temporals més amplis per estudiar aquests fenòmens poblacionals. En qualsevol cas, tot i que els fluxos immigratoris s'han frenat, Catalunya continua destacant com a país d'acollida, amb una presència molt important de població estrangera (un 15,7 %, un dels percentatges més alts entre les economies occidentals).

Entrada de població estrangera a Alemanya entre els anys 2011 i 2012

Principals estats d'origen	2012	2011	% de variació anual	Variació absoluta
Polònia	176.367	163.414	7,9	12.953
Romania	116.154	94.706	22,6	21.448
Bulgària	58.504	51.319	14,0	7.185
Hongria	53.892	41.136	31,0	12.756
Itàlia	42.167	30.154	39,8	12.013
Grècia	34.109	23.779	43,4	10.330
Espanya	29.910	20.672	44,7	9.238
Turquia	25.414	27.855	-8,8	-2.441
Sèrbia	22.475	17.033	31,9	5.442
EUA	20507,0	21312,0	-3,8	-805,0

Font: Oficina d'Estadística del Govern alemany.

Encara que no es disposa de la informació relativa a la destinació de tota la població catalana que emigra, és conegut que Alemanya s'ha convertit en una destinació preferent, atesa la bona evolució del seu mercat laboral. Per aquest motiu, s'han analitzat les dades d'entrada d'immigració a Alemanya durant l'any 2012, tot i que, malauradament, no es disposa de les dades oficials de ciutadans catalans que han entrat en aquest país. La informació mostra que les procedències majoritàries són Polònia (176.367 persones) i Romania (116.154 persones), seguides de Bulgària, Hongria, Itàlia, Grècia i Espanya. Per tant, la immigració procedent de l'Estat espanyol (29.910 persones) continua sent molt inferior a la d'altres estats europeus. De tota manera, els fluxos d'entrada a Alemanya que experimenten un creixement anual més intens són els dels estats perifèrics de la UEM: Grècia, Portugal, Itàlia i Espanya, que mostren creixements anuals aproximats d'un 40 %. Si considerem que els ciutadans catalans podrien tenir un pes en aquests fluxos d'emigració a Alemanya similar al pes poblacional de Catalunya sobre el conjunt de l'Estat (d'un 16 %), el nombre de catalans que hauria entrat a Alemanya seria aproximadament de 4.800 persones. Aquesta xifra representa prop d'un 70 % del total de sortides de població nascuda a Catalunya que apunta l'EVR (7.099), la qual cosa pot ser indicatiu de certa infraestimació de les sortides, ja que és molt probable que altres països europeus hagin atret un nombre significatiu de catalans. En resum, segons les dades estadístiques, de moment no

s'ha produït un gran volum d'emigració de catalans, però atès que el registre de les sortides no és un tema senzill, no es descarta que se n'estigui produint una infraestimació, de manera que acabi aflorant-ne més si aquesta emigració incipient s'acaba estabilitzant en els països de destinació.